คำกล่าวเปิดการสัมมนาทางวิชาการ
สู่เส้นทางการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย ครั้งที่ 2
เรื่อง
คุณภาพมหาวิทยาลัยไทย : มุมมองจากเอเชียวีค
วันพฤหัสบดี ที่ 20 พฤษภาคม 2542
ณ ห้องกรุงธนบอลรูม ชั้น 3 โรงแรมรอยัลริเวอร์ กรุงเทพมหานคร

ศ.นพ.เกษม วัฒนชัย : อธิการบดีมหาวิทยาลัยหัวเฉียวฯ

ประเทศไทยควรสร้างวัฒนธรรมให้คุ้นเคยกับการให้ความสำคัญกับคุณภาพของสิ่งที่ผลิต สิ่งที่บริการ สิ่งที่ทำ และให้เกิดความรู้สึกตระหนักในเรื่องกระบวนการวัด ตรวจ ประเมินคุณภาพของผลผลิต บริการ ทั้งในด้านการศึกษา และการให้บริการด้านอื่นๆ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช2540 มีหลายมาตราที่กล่าวถึงเรื่องคุณภาพการศึกษา คุณภาพของการให้บริการสาธารณสุข และคุณภาพหลาย ๆ อย่างด้วยกัน และร่าง พรบ. การศึกษาแห่งชาติ ซึ่งจะต้องออกเป็น พรบ. ลูกตามรัฐธรรมนูญมีหมวดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคุณภาพการศึกษาซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการศึกษาของประเทศทุกระดับ

การจัดระดับ(rating) ไม่ใช่เรื่องใหม่แต่ดำเนินการมาเป็นเวลา 100 ปีแล้วทั้งในประเทศในทวีปอเมริกาเหนือ หรือในยุโรป จนกลายเป็นวัฒนธรรมเกิดการยอมรับการจัดอันดับหรือจัดกลุ่ม ทั้งทางด้านสถาบันการเงิน สถาบันการศึกษา โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาได้มีการจัดอันดับ/ระดับ ทั้งในภาพรวมและเฉพาะสาขาวิชา และในรัฐบาลของบางประเทศมีการจัดระดับ(rating) สถาบันการศึกษามาหลายปี เช่น ประเทศออสเตรเลีย มีการจัดกลุ่ม (grouping) หรือจัดระดับ (rating) ไม่ได้จัดอันดับ(ranking) โดยแบ่งกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเป็น 4 กลุ่ม มีการแข่งขันกันเองภายในประเทศไม่ได้เปรียบเทียบกับประเทศอื่น การจัดระดับ (rating) หรือจัดอันดับ(ranking) จึงถือเป็นแนวโน้มในเชิงสากลและแนวโน้มของประเทศทั้งทางนิตินัยและทางพฤตินัยที่ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพ

การจัดระดับ(rating) หรือจัดอันดับ(ranking) ต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เช่นการจัดระดับมหาวิทยาลัยของออสเตรเลียมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อเป็นประโยชน์กับบริษัทการค้าของประเทศออสเตรเลียในการจ้างงานบัณฑิตที่จบมหาวิทยาลัยทำให้รู้ว่าจบมาจากกลุ่มไหน จะได้จ้างงานได้ตรงกับคุณภาพของบัณฑิตที่ว่าจ้างไป และช่วยในการกำหนดเงินเดือน 2) เป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยของออสเตรเลียในการเทียบโอน/ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยในออสเตรเลีย และ 3) ใช้การจัดระดับเป็น merit system ในการจัดสรรงบประมาณในปีต่อไป โดยรัฐบาลกำหนดนโยบายในการจัดสรรงบประมาณกับมหาวิทยาลัยออสเตรเลียโดยพิจารณาผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมา (past performance)เป็นหลัก เช่น มหาวิทยาลัยใดมีผลงานวิจัยดีเยี่ยม จะได้เงินสนับสนุนในสัดส่วนมากที่สุดในปีต่อไป

ในการจัดอันดับ(ranking) ต้องกำหนดเกณฑ์ทั่วไป(general criteria) ให้คะแนนมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำคะแนนมารวมกัน มหาวิทยาลัยใดได้

คะแนนสูงสุดจะได้อันดับ 1 มหาวิทยาลัยได้คะแนนต่ำก็อยู่ในอันดับสุดท้าย วิธีการจัดอันดับ (ranking) จึงค่อนข้างโดดเดี่ยว ต้องแข่งขันกัน (competition mentality) มีความรู้สึกแพ้กับชนะ จึงได้มีความพยายามตัดตรงนี้ออกไป ใช้วิธีจัดกลุ่ม(grouping) หรือจัดระดับ(rating) แบ่งเป็นกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม 4 กลุ่ม หรือ 5 กลุ่ม และกำหนดเกณฑ์เฉพาะกลุ่ม(specific criteria of each group) เอามหาวิทยาลัยมาเรียงให้คะแนนตามเกณฑ์ว่าใครอยู่ในกลุ่มที่ 1 2 3 4 โดยวิธีนี้จะได้เพื่อนประจำกลุ่ม ไม่โดดเดี่ยว และมีความรู้สึกแข่งกับคนอื่นน้อยกว่าวิธีจัดอันดับ(ranking) และผู้ถูกประเมินสามารถพัฒนาตัวเอง เพื่อจะขยับตัวเองไปอยู่กลุ่มที่ดีขึ้นได้

สำหรับประเทศไทย มีการพูดถึงเรื่องคุณภาพในกระทรวงสาธารณสุข โดยกลุ่มหมอ กลุ่มอาจารย์ กลุ่มผู้ที่ทำงานได้รวมตัวกันเป็นภาคีเพื่อพัฒนาระบบในการประกันคุณภาพโรงพยาบาลทั้งรัฐและเอกชนทั่วประเทศ เพื่อให้โรงพยาบาลของรัฐและเอกชนทั่วประเทศมีคุณภาพที่ทำให้คนไทย 61 ล้านคน มั่นใจว่าเมื่อเข้าไปโรงพยาบาลใดก็ตามจะมีมาตรฐานขั้นต่ำสุดตามเกณฑ์ที่กำหนด ในส่วนของการศึกษาคงต้องช่วยกันพัฒนาระบบคุณภาพการศึกษาเพื่อว่าเยาวชนไทยสามารถเข้าโรงเรียนใดก็ได้เพราะต่างก็มีคุณภาพตามเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด

ประเทศไทยน่าจะมีการจัดระดับหรือจัดอันดับมหาวิทยาลัยอย่างที่ประเทศอื่นทำกัน โดยกำหนดเป็นเกณฑ์ทั่วไป(national criteria) เพราะถ้าหากในอนาคตนโยบายทางการเมืองกำหนดให้พิจารณา performance rating หรือ assessment มหาวิทยาลัยจะได้แข่งกันทำดี มหาวิทยาลัยใดอยากได้งบประมาณสนับสนุนวิจัยจากรัฐบาลมาก ก็ผลิตผลงานวิจัยดี ๆ ออกมามากๆ เพื่อว่าปีหน้าจะได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นโดยไม่ต้องไปวิ่งหาสำนักงบประมาณ

การนำเสนอผลการวิจัย

เรื่อง

การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัย

ของประเทศในเอเชีย ปี 2540 – 2542

โดย รศ. ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย

รศ. ดร. สุวิมล ว่องวาณิช

การนำเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้ มี**<u>วัตถุประสงค์</u>**สำคัญ 4 ข้อ ข้อแรกคือการเปรียบเทียบการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในภาพรวม ข้อ 2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงของผลการจัดอันดับว่าข้อมูลที่ได้จากการจัดอันดับ ตั้งแต่ปี 1997-1999 มีความเที่ยงเป็นอย่างไร โดยพิจารณา 2 ด้าน คือด้านความคงที่และด้านความสอดคล้อง วัตถุประสงค์ 2 ข้อแรก เน้นหนักค่อนข้างไปทางวิชาการ สำหรับในข้อ 3 และข้อ 4 มุ่งเปรียบเทียบรูปแบบของคะแนนในการพิจารณาคุณภาพของมหาวิทยาลัย และพิจารณาอันดับที่ได้ว่าในช่วง 3 ปีคะแนนและอันดับมีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร ในข้อ 4 เป็นการเปรียบเทียบคุณภาพของมหาวิทยาลัยไทยกับมหาวิทยาลัยในประเทศอื่น ๆ

<u>กรอบความคิดในการวิจัย</u>

กรอบความคิดในการวิจัย ใช้กรอบความคิดตามหลักวิชาการวิจัยโดยใช้รูปแบบ (model) ที่เรียกว่า model Lisrel เป็น model สำหรับข้อมูลระยะยาว จะเห็นว่ามี model ย่อยแบ่งเป็น 3 ชุด ชุดแรกเป็นตัวแปรในปี 1997 ชุดที่ 2 ปี 1998 และชุดที่ 3 ปี 1999 แต่ละชุดมีองค์ประกอบคุณภาพมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัว ซึ่งเอเชียวีคใช้วัดคุณภาพของมหาวิทยาลัยในปี 1997 จะส่งผลถึงคุณภาพในปี 1998 และปี 1999 และมีตัวแปรต้นที่เป็นคุณลักษณะของมหาวิทยาลัยไทยและเป็นคุณลักษณะของประเทศที่นำมาใช้ศึกษาเพื่อดูว่าคุณภาพของมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกันนั้นแตกต่างกันเนื่องมาจากตัวแปรใด

<u>วิธีดำเนินการวิจัย</u>

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ฐานข้อมูล 2 ชุด ชุดแรกเป็นฐานข้อมูลจากมหาวิทยาลัยสหสาขาวิชารวม 94 แห่ง ชุดที่สองเป็นเป็นฐานข้อมูลจากมหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 40 แห่ง โดยมีตัวแปรทั้งคะแนนและอันดับรวมทั้งหมดประมาณ 102 ตัวแปร และใช้สถิติ 3 อย่างในการนำเสนอ

<u>จำนวนมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมการจัดอันดับ</u>

- ในปี 1997 มหาวิทยาลัยที่เอเชียวีคส่งแบบสอบถามไปขอข้อมูลเพื่อขอรับการจัดอันดับทั้งหมด 78 สถาบัน จาก 78 สถาบันนี้ มีมหาวิทยาลัยทั้งหมดที่ตอบรับกลับมาและเอเชียวีคนำมาจัดได้เพียง 50 สถาบัน อีก 28 สถาบันไม่เข้าร่วมจัดอันดับ

- ในปี 1998 มหาวิทยาลัย 50 แห่งที่เข้าร่วมในปีแรก 14 แห่งถอนตัว ที่เหลืออีก 36 แห่งเข้าร่วมรับการจัดอันดับ แบบสอบถามที่เอเชียวีคแจกไปในปี 1998 รวม 136 สถาบัน มีมหาวิทยาลัยตอบกลับมา(รวมกับ 36 แห่งของเดิม) 95 แห่ง และมีมหาวิทยาลัยที่ไม่ตอบกลับ 41 แห่ง

- ในปี 1999 จากมหาวิทยาลัย 95 แห่งที่เอเชียวีคจัดอันดับในปี 1998 (แบ่งเป็นมหาวิทยาลัยสหสาขา 65 แห่ง มหาวิทยาลัยเฉพาะทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี 36 แห่ง) เข้าร่วมรับการจัดอันดับในปี 1999 เพียง 87 แห่ง โดยในปีนี้มีแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 149 แห่ง มีมหาวิทยาลัยที่ไม่ตอบ 35 แห่ง จึงเหลือรวมเป็น 114 แห่งที่รับการจัดอันดับครั้งนี้ แบ่งเป็นมหาวิทยาลัยสหสาขาวิชา 79 แห่ง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี 35 แห่ง ซึ่งจำนวนที่แตกต่างกันจะเป็นตัวหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาในการวิเคราะห์การจัดอันดับเพราะว่ามีมหาวิทยาลัยเข้ารับการจัดอันดับเป็นจำนวนมากขึ้น ซึ่งหากมหาวิทยาลัยที่เข้าใหม่มีคุณภาพดีขึ้น อันดับของมหาวิทยาลัยเดิมสมมุติเคยอยู่อันดับที่ 25 ก็จะถูกเบียดตกลงไปอยู่อันดับ ท้าย ๆ ***ฉะนั้น อันดับของมหาวิทยาลัยที่ได้รับ จึงขึ้นอยู่กับจำนวนมหาวิทยาลัยที่เข้ามาในการจัดอันดับแต่ละครั้งด้วย*** นอกจากนี้ยังพบว่าคะแนนและการจัดอันดับมหาวิทยาลัยยังมีการเปลี่ยนแปลงตามลักษณะอย่างอื่นด้วย

<u>ลักษณะของการกระจายและการจัดอันดับของมหาวิทยาลัย</u>

จากลักษณะของกราฟ box plots กล่องสี่เหลี่ยมจะแสดงขอบเขตของการกระจายของคะแนน คะแนนที่อยู่ตรงกลางจะเป็นค่า percentile ที่ 50 หรือมัธยฐาน กรอบริมสุดของตัวกล่องจะแสดงคะแนนที่อยู่ในช่วง inter quatile range ฉะนั้นจะเห็นว่ากล่องรูป box นี้ยิ่งยาวเท่าไร ก็แสดงว่ามหาวิทยาลัยที่ได้รับการจัดอันดับมีการกระจายมากเท่านั้น ในแต่ละประเทศจะเห็นแท่งหรือ box ตัวนี้ 3 ชิ้น แต่ละ box จะแทนอันดับคะแนนในแต่ละปี คือปี 1997 1998 และปี 1999 จึงเห็นว่ามหาวิทยาลัยในประเทศอันดับที่ 3 คือ ฮ่องกง หรือญี่ปุ่นมีการกระจายมาก แสดงว่ามหาวิทยาลัยเหล่านั้นที่เข้าร่วมการจัดอันดับ มีทั้งมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพสูงและมีคุณภาพอยู่ในระดับล่างด้วย

<u>คะแนนที่นำมาใช้ในการจัดอันดับกับลักษณะของอันดับที่ได้</u>

จากกราฟเป็นการนำเอาคะแนนการจัดอันดับในปี 1997 มาเทียบให้เห็นว่า แกนด้านบนเป็นแกนอันดับของมหาวิทยาลัย แกนด้านล่างเป็นแกนคะแนน ฉะนั้น จะเห็นว่าในช่วงของคะแนนด้านซ้ายมือกับด้านขวามือสุด ช่วงคะแนนจะต่างกันมากสำหรับมหาวิทยาลัยที่ได้อันดับ 1 หรืออันดับ 2 คะแนนจะต่างกันถึง 10 คะแนน ช่วงตรงกลางคะแนนที่ต่างกันมากมีเพียงเล็กน้อยคือ 1 คะแนน หรือ .5 คะแนน มีผลทำให้อันดับมหาวิทยาลัยต่างกันไปได้เยอะ เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าเวลาที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยหนึ่งถูกจัดอันดับเป็นอันดับที่ 25 คะแนนอาจจะต่างกับมหาวิทยาลัยที่ได้อันดับที่ 26 เพียง .5 ***เพราะฉะนั้นความคลาดเคลื่อนในการคิดคะแนนเพียง .5 คะแนนจะมีผลต่อการจัดอันดับมหาวิทยาลัยมาก จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ผู้วิจัยสนับสนุนการจัดระดับ(rating) มากกว่าการจัดอันดับ(ranking)***

<u>ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของมหาวิทยาลัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในช่วง 3 ปี</u>

ในปี 1997 1998 และปี 1999 จะเห็นว่า ข้อมูลสะท้อนถึงความสอดคล้องของคะแนนที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งได้ระหว่างปี 1997 กับ 1998 ถ้าแทนด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จะเห็นว่ามีค่า .63 ซึ่งเป็นขนาดปานกลาง คำว่าสอดคล้องกันก็หมายความว่าถ้ามหาวิทยาลัยในปี 1997 ได้คะแนนสูง แนวโน้มของปี 1998 ก็ควรจะสูงด้วย แต่ค่าของขนาดความสัมพันธ์ .63 ถือว่าไม่ได้เป็นไปตามที่ควรจะเป็น และระหว่างข้อมูลปี 1997 กับ 1998 ยิ่งพบว่าต่ำลง คือเป็น .5, .6 สิ่งที่น่าสนใจคือข้อมูลในปี 1997 ส่วนใหญ่มหาวิทยาลัยจะให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีข้อมูลเป็นองค์ประกอบตัวเดียวคือด้านความมีชื่อเสียง เพราะฉะนั้นลักษณะความเชื่อถือของปี 1997 กับ ปี 1998 จึงไม่ได้ให้ความสำคัญมาก เพราะมีถึงประมาณ 7 ประเทศที่ไม่ได้ส่งข้อมูล สิ่งที่อยากให้พิจารณาคือระหว่างปี 1998 กับ 1999 จะเห็นว่าคุณภาพของมหาวิทยาลัยไม่ได้ดูจากคะแนน จะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือสัมพันธ์กันในขนาด .947

<u>คะแนนที่ที่ใช้ในการจัดอันดับ</u>

กลุ่มที่เป็นสหสาขาวิชา มหาวิทยาลัยที่ได้คะแนนสูงสุดในปี 1998 มีแนวโน้มจะได้คะแนนสูงได้ในปี 1999 ลักษณะของความสัมพันธ์ที่ขนาด .947 สำหรับกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มีข้อมูลเพียง 2 ปี คือปี 1998 และปี 1999 ขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ .119 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่าไม่สัมพันธ์กัน พิจารณาจากการกระจายของคุณภาพมหาวิทยาลัยที่ได้รับการจัดอันดับพบว่าการกระจายของคะแนนไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือมหาวิทยาลัยที่เคยได้คะแนนมากในปี 1998 อาจได้คะแนนต่ำในปี 1999 มหาวิทยาลัยที่เคยได้คะแนนต่ำในปี 1998 อาจเป็นมหาวิทยาลัยที่ได้คะแนนสูงในปี 1999 นี่คือความไม่แน่นอนของคุณภาพที่จัดโดยเอเชียวีค สำหรับกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่พูดถึงใน 4 เรื่องนี้ เป็นเรื่องของคะแนนที่ใช้ในการจัดอันดับ จากรูปแบบการเปลี่ยนแปลงของอันดับตรงนี้ 1 คะแนน อันดับตรงนี้จะเป็นเลข 1 2 3 4 5 คะแนนก็จะมีค่าเป็น 100 และเมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของอันดับของมหาวิทยาลัยที่ได้รับการจัดอันดับครบทั้ง 3 ปี โดยมหาวิทยาลัยที่มีการเข้า ๆ ออก ๆ จะนำมาจัดอันดับใหม่กันเองว่าภายใต้คะแนนที่ได้ อันดับเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร พบว่าในกลุ่มอันดับ 1-20 (top twenty) ถ้าเอาฐานของปี 1998 ซึ่งข้อมูลค่อนข้างสมบูรณ์ จะเห็นว่าลักษณะของอันดับจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ยกเว้นมหาวิทยาลัยหมายเลข 6 กับมหาวิทยาลัยหมายเลข 19 คือจุฬาฯ มีการเปลี่ยนแปลงของอันดับค่อนข้างมาก ซึ่งตรงนี้อธิบายได้ว่าในปี 1997 จุฬาฯไม่ได้ให้ข้อมูล ถ้าตัดอันดับที่ 19 ซึ่งข้อมูลไม่สมบูรณ์ออก จะเห็นว่าลักษณะของอันดับค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน แต่เมื่อดูอันดับที่ 21 ถึงอันดับที่ 40 จะเห็นลักษณะอันดับเริ่มแกว่งไปมาไม่แน่นอนในแต่ละปี และเมื่อดูรูปถัดมาในอันดับที่ 41-65 ก็ยิ่งพบความไม่คงที่แน่นอนของอันดับ ฉะนั้นข้อสรุปตรงนี้ชี้ว่า ***อันดับของมหาวิทยาลัยค่อนข้างเป็นไปในทิศทางเดียวกันสำหรับมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพระดับต้น ๆ คือ top ten*** ถ้าดูย่อยออกไป เอเชียวีคจะมีเกณฑ์ที่ให้คะแนนเป็น 5 ตัวหลัก ซึ่งมีการวิเคราะห์ในรายงานในแต่ละตัวย่อยเพื่อให้เห็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงของอันดับ ยกตัวอย่างตัวที่ค่อนข้างจะคงที่คือเรื่องความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย

สำหรับอันดับของมหาวิทยาลัยเมื่อพิจารณาจาก reputation พบว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ในตัวแปรองค์ประกอบอื่น คือเรื่อง selectivity อันดับจะไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันในช่วง 3 ปี ในกลุ่มวิทย์-เทคโนก็ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือแกว่งไปมาทั้งในกลุ่ม top ten กลุ่มของอันดับที่ 11-20 และโดยเฉพาะในอันดับที่ 21-35 ยิ่งเห็นความต่างของอันดับมาก ซึ่งอธิบายได้ว่ากลุ่มที่อยู่อันดับท้าย ๆ ในปี 1998 ส่วนใหญ่ไม่ให้ข้อมูลกับเอเชียวีค เพราะฉะนั้นผลการวิเคราะห์อันดับในกลุ่มวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีจึงค่อนข้างไม่มีความชัดเจน เพราะมีแต่ปี 1998-1999

ตัวบ่งชี้ 5 ตัวคือ reputation, selectivity, faculty, research และ finance มีความคงที่ของการจัดอันดับมากน้อยเพียงใด

ในกลุ่มของสหสาขาวิชา จะเห็นว่า reputation อยู่ในระดับ .9 ขึ้นไป แสดงว่าถ้าใช้ reputation ในการจัดอันดับ ผลที่ได้ค่อนข้างจะสอดคล้องทุกปี แต่เมื่อใช้ selectivity ในการจัดอันดับ จะพบว่าแกว่งไปมาไม่แน่นอน และเมื่อใช้ faculty จะอยู่ในระดับ .7 คือปานกลาง ใช้ research คืองานวิจัยซึ่งเป็นองค์ประกอบที่เพิ่งนำมาใช้ในปี 1998 ซึ่งในปี 1997 ไม่ได้ใช้ตัวนี้ พบว่ามีความสอดคล้องกับปี 1999 เมื่อพิจารณาเรื่องงบประมาณก็พบว่าอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ***ผลการวิจัยตรงนี้ชี้ว่าองค์ประกอบที่ใช้ในการจัดอันดับในกลุ่มของสหสาขาวิชาควรพิจารณาในเรื่องของ reputation กับเรื่อง research ที่ให้ผลค่อนข้างคงที่*** อีก 3 ตัวบ่งชี้ยังไม่แน่ใจในการนำมาใช้ในเชิงคุณภาพในการจัดอันดับ โดยเฉพาะ selectivity

ในกลุ่มของวิทย์-เทคโน reputation จะมีความสอดคล้องกับการจัดอันดับในระดับ .6 คือจะไม่ดีเท่ากับในกลุ่มของสหสาขา selectivity ต่ำ faculty ปานกลาง research ค่อนข้างสูง finance ในกลุ่มวิทย์ไม่สัมพันธ์กันคือไม่มีนัยสำคัญ และค่าที่ออกมาติดลบด้วย คือมหาวิทยาลัยดี finance จะไม่ดี

ในแต่ละตัวบ่งชี้ หรือองค์ประกอบย่อยให้ผลการจัดอันดับคงที่หรือไม่ เมื่อนำมาสัมพันธ์กับคะแนนรวม(Total Score) ค่าของแต่ละตัวบ่งชี้จะเป็นอย่างไร

1. ชื่อเสียง (reputation) กับคุณภาพมีแนวโน้มค่อย ๆ สูงขึ้น แสดงว่าเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญและมีบทบาทอย่างมากที่จะสะท้อนถึงคุณภาพของมหาวิทยาลัย
2. selectivity อยู่ระดับ .3 ค่อนข้างต่ำ
3. faculty ประมาณ .5, .7 ค่อย ๆ สูงขึ้น
4. research .8 สูงสุด
5. finance อยู่ระดับ .8, .7

สำหรับกลุ่มของวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีพบว่าในปี 1998 ซึ่งเป็นปีแรกที่จัด reputation กับคะแนนรวมเป็น .0 คือไม่สัมพันธ์กัน แสดงว่ามหาวิทยาลัยที่ติดอันดับสูงไม่สามารถบอกได้ว่าได้คะแนนความมีชื่อเสียงมากหรือน้อย selectivitiy อยู่ระดับ .7, faculty อยู่ระดับ .7, research .6, finance .6 ในกลุ่มของวิทย์-เทคโน 4 ตัวบ่งชี้หลังเป็นตัวบ่งชี้ที่ค่อนข้างสัมพันธ์กับคะแนนรวม แต่ตัวบ่งชี้เรื่อง reputation เป็นตัวที่มีข้อคำถาม เมื่อดูปี 1999 ยิ่งประหลาดมากที่ reputation สูงขึ้นมาเป็น .8 ตรงนี้ตั้งเป็นข้อสังเกตว่า มีอิทธิพลของ halo effect หรือไม่ในการให้คะแนนเรื่อง reputation เป็นผลจากการที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ในปี 1998 ทำให้เห็น

อันดับมหาวิทยาลัย และในปีถัดมาเมื่อมีการจัดให้คะแนน reputation ของมหาวิทยาลัย มีอิทธิพลจากการรู้ข้อมูลปี 1998 เพราะในปี 1999 พบว่าตัวนี้มีอิทธิพลสูงมากในการกำหนดคุณภาพของมหาวิทยาลัย ***โดยภาพรวมสรุปได้ว่า ถ้าจะดูตัวบ่งชี้ 5 ตัว ที่ เอเชียวีคใช้ ความคงที่ของการเอาองค์ประกอบเหล่านั้นมาใช้ในการจัดอันดับระหว่าง reputation, selectivity , faculty, researchและ finance พบว่า***

- ***reputation ให้ผลที่คงที่ทั้งในกลุ่มสหสาขาวิชาและกลุ่มวิทย์-เทคโน***
- ***selectivity ให้ผลไม่คงที่ และความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ***
- ***faculty ยังไม่แน่ใจ***
- ***research ค่อนข้างคงที่ และ***
- ***finance ไม่ค่อยคงที่***

<u>ความน่าเชื่อถือของตัวบ่งชี้</u>

เป็นการพิจารณาว่าเมื่อนำเอาตัวบ่งชี้แต่ละตัว เช่น reputation หรือ selectivity มาเป็นตัวกำหนดคุณภาพของมหาวิทยาลัย ผลเป็นอย่างไร

reputation มีแนวโน้มดีน่าใช้มาก ๆ ในกลุ่มสหสาขาวิชา แต่ในกลุ่มวิทย์-เทคโนพบว่าในตอนแรกเป็น .0 แต่ต่อมาเป็น .8 จึงยังไม่สามารถสรุปว่าดีหรือไม่ดี และเนื่องจากมีความคงที่ จึงไม่ค่อยดี ซึ่งเป็นแบบนี้ทุกปี จึงค่อนข้างแน่ใจได้ว่าตัวบ่งชี้ตัวนี้ไม่ค่อยดี สำหรับ faculty แนวโน้มสูง และ research มีความสัมพันธ์กันสูงและค่อนข้างคงที่ research จึงเป็นตัวที่น่าพิจารณา ส่วน finance เดิมมีความสัมพันธ์กันสูง แต่มีแนวโน้มค่อนข้างต่ำลง

จากการวิเคราะห์อันดับ เฉพาะมหาวิทยาลัยในประเทศไทยกับมหาวิทยาลัยประเทศอื่นโดยเฉลี่ยจะเห็นว่าทั้งปี 1997 1998 1999 พบว่าภาพรวมของปี 1997 คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 52.5 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ประเทศไทยได้ 34.6 ซึ่งค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้เพราะจุฬาฯไม่ได้ให้ข้อมูล จุฬาฯได้คะแนนเพียงประมาณ 20 คะแนน จึงทำให้ค่าเฉลี่ยต่ำ แต่เมื่อดูปี 1998 ค่าเฉลี่ยของเอเชียได้ 48.7 ของไทยได้ 48.5 ค่อนข้างเข้าใกล้ค่าเฉลี่ย ต่ำกว่าเพียงเล็กน้อย พอมาปี 1999 ค่าเฉลี่ยของเอเชีย 52.5 ไทยได้ 50.6 ถือว่ายังต่ำ สรุปแล้ว 3 ปี ของไทยค่อนข้างต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเล็กน้อย

เมื่อพิจารณาว่าแต่ละตัวบ่งชี้ไทยต่ำในปีไหน หรือตัวบ่งชี้ตัวใดดีพบว่า ไทยต่ำทุกตัว ยกเว้น selectivity ของปี 1997 ที่เราสูงกว่าค่าเฉลี่ย ในปี 1998 เรื่อง selectivity และ faculty เริ่มดีขึ้น แต่ research กับ finance ยังต่ำ และในปี 1999 selectivity ของไทยอยู่ที่ 16.1 ใกล้กับค่าเฉลี่ย faculty ดีขึ้นกว่าค่าเฉลี่ย research ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ส่วน finance สูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าถ้าเอาเกณฑ์นี้มาจากมหาวิทยาลัยไทย จะมีคุณภาพตามตัวย่อย จะดีขึ้นในเรื่องของ finance ในกลุ่มของวิทย์-เทคโน เป็นกลุ่มที่น่าสนใจ ค่าเฉลี่ยคือ 43.8 ในปี 1998 ไทยได้ 40.6 ปี 1999 คะแนนเฉลี่ย 43.6 ไทยได้ 40.8 และเมื่อดูตัวบ่งชี้ย่อยแต่ละตัว พบว่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทุกตัว นอกจากนี้ เมื่อดูรายประเทศพบว่าในปี 1999 ค่าเฉลี่ยของมหาวิทยาลัยไทยในสาขาด้านวิทย์-เทคโน จะต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบกับทุกประเทศ

ในส่วนรูปแบบ(pattern)ของมหาวิทยาลัย ในการวิจัยได้แยกรูปแบบn เป็น 9 รูปแบบ เช่น มหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพคงที่ (ไม่เกินบวกลบ 5 ในการจัดอันดับ ถ้าได้ 10 ไม่เกิน 15 ถือ

ว่าคงที่) มหาวิทยาลัยที่ดีขึ้นกว่าเดิม มหาวิทยาลัยที่ต่ำกว่าเดิม มหาวิทยาลัยที่ในปี 1997 1998 คงที่ แล้วมาต่ำในปี 1999 ใน 9 รูปแบบพบว่าคะแนนของกลุ่มที่ 5 คือกลุ่มที่มีอันดับคงที่คะแนนของส่วนใหญ่จะมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น แต่กลุ่มที่มีอันดับแย่ลงคะแนนกลุ่มนี้จะต่ำ และค่อนข้างจะเป็นแบบนี้ในทุก ๆ ปี และพบว่ามหาวิทยาลัยที่มีอันดับคงที่มักจะเป็นมหาวิทยาลัยที่อยู่ในประเทศที่มีสภาพเศรษฐกิจดี แต่มหาวิทยาลัยที่มีอันดับค่อย ๆ ต่ำลง คือไม่ค่อยดี ส่วนใหญ่จะเป็นประเทศที่มีสภาพเศรษฐกิจสู้ประเทศอื่นไม่ได้ ***สรุปผลการวิจัยตอบปัญหาที่ว่าอันดับของมหาวิทยาลัยคงที่หรือไม่ในภาพรวม 3 ปีนี้ คิดว่าค่อนข้างจะคงที่เฉพาะในกลุ่ม top ten และตัวบ่งชี้ที่น่าจะใช้คือเรื่อง reputation กับ research แต่การใช้ reputation ในกลุ่มของวิทย์-เทคโน ให้ระวัง เพราะว่าผล 2 ปีแกว่งไปมามากคือจาก .0 เป็น .8 และตัวบ่งชี้เรื่อง selectivity ค่อนข้างมีปัญหา*** ส่วนหนึ่งมาจากระบบการศึกษาของประเทศหรือไม่ที่มีวัฒนธรรม(culture) ไม่เหมือนกัน และพบว่า เมื่อวิเคราะห์ selectivity เป็นรายประเทศจะเห็นการเปลี่ยนแปลงของอันดับที่ไม่คงที่ เช่น ในประเทศไทยมหาวิทยาลัยหนึ่งเคยได้ selectivity สูงมาก สูงกว่าอีกแห่งหนึ่ง แต่ในปีถัดมากลับได้ต่ำกว่า ถ้าเรามีสมมุติฐานว่าลักษณะการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศจะไม่เปลี่ยนมาก ทำไมคะแนนที่ได้จึงมีอันดับที่สูง ๆ ต่ำๆ ไม่เหมือนกัน และเป็นอย่างนี้ในเกือบทุกประเทศ สำหรับเรื่องของ faculty ค่อนข้างใช้ได้ปานกลาง และ research ค่อนข้างดี finance มีแนวโน้มว่าจะดี แต่ยังไม่ค่อยดีในกลุ่มวิทย์-เทคโน

ผลการวิจัยที่นำเสนอมีประเด็นหนึ่งจากลักษณะที่ได้วิเคราะห์มา พบว่าการจัดอันดับข้ามประเทศภายในทวีปนี้ต้องคำนึงถึงเรื่องวัฒนธรรม ระบบการศึกษา เศรษฐกิจ ของแต่ละประเทศเป็นหลัก น่าจะมีการจัดอันดับ/ระดับภายในประเทศด้วย ว่าในประเทศนั้น ๆ การจัดอันดับ(rank) เป็นอย่างไร ***ซึ่งผลการวิจัยให้ข้อสรุปว่า การจัดระดับ(rating) จะดีกว่าการจัดอันดับ(ranking)*** เพราะว่าคะแนนใกล้เคียงกันมาก จนมีความคลาดเคลื่อนได้ ระดับ .5, .1, .2 ผลการจัดอันดับที่ได้แตกต่างกันมาก ทำให้กระทบกับเรื่อง rank ของมหาวิทยาลัย สำหรับประเทศไทยนั้น กลุ่มวิทย์-เทคโนเป็นกลุ่มที่ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า คะแนนของไทยค่อนข้างต่ำทั้ง 2 ปี

การอภิปรายนำ
เรื่อง
การจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทย

◆ **<u>รศ.ดร.นริศ ชัยสูตร อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์</u>**

ในการพิจารณาระบบการจัดอันดับ (ranking system) ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ต้องพิจารณา 3 ประการคือ

<u>ประการที่ 1</u> ต้องดูเป้าหมายของผู้ที่เข้ามาจัดอันดับมหาวิทยาลัยว่าเป็นอย่างไรหรือทำไมจึงต้องมีการจัดอันดับ ซึ่งในทางบริหารฝ่ายบริหารต้องมี benchmark หรือมีหลักชัยในการประเมินว่าคุณภาพหรือความสำเร็จขององค์กรเป็นอย่างไร เพื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานและเปรียบเทียบกับสถาบันอื่นได้ สำหรับเป้าหมายของเอเชียวีคประการแรกคงเพื่อต้องการขายนิตยสารให้ได้มาก แต่ที่น่าจะมากไปกว่านั้นคือต้องการเปรียบเทียบสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงของประเทศในเอเชีย

<u>ประการที่ 2</u> วิธีการจัดอันดับ มีการใช้เครื่องมือที่ถูกต้องหรือไม่ และข้อมูลที่เก็บแล้วเป็นอย่างไร และ

<u>ประการสุดท้าย</u> ต้องดูทั้งระบบถึงความเป็นไปได้ ความสมเหตุสมผล และประสิทธิภาพที่ได้จากการวิจัย

ในการเปรียบเทียบสถาบันการศึกษาในระดับภูมิภาค ต้องยอมรับว่าสถาบัน ต่าง ๆ มีพื้นฐานในประเทศทั้งด้านการเมือง วัฒนธรรม ภาษา การพัฒนาหรือเป้าหมายการศึกษาแตกต่างกัน มีการจัดอันดับ(ranking) ของนิตยสารอีกฉบับหนึ่งที่ต่างจากเอเชียวีค คือ U.S. news and world report ของอเมริกา ที่จัดอันดับเฉพาะมหาวิทยาลัยในประเทศเดียวกันคือในอเมริกา ซึ่งมีวัฒนธรรม ภาษา ระบบการปกครอง โครงสร้างการศึกษา และจำนวนนักศึกษาที่สามารถแข่งขันกันได้ ในการเก็บข้อมูลของ U.S. news จะใช้ข้อมูลที่เก็บโดยหน่วยงานของรัฐบาลกลางเป็นหลัก ไม่ได้จัดเก็บเอง จึงเป็นข้อมูลที่ถูกต้องมากกว่า แต่แม้ว่า U.S. news and world report มีหน่วยงานของรัฐบาลกลางเป็นผู้เก็บข้อมูล ผลการจัดอันดับก็ยังได้รับการวิพากษ์วิจารณ์มากพอสมควร

การจัดอันดับมหาวิทยาลัยเป็นเรื่องที่ subjective มาก แม้ว่าเอเชียวีคจะบอกว่าเป็น objective มีการวัดที่เป็นวิทยาศาสตร์ (scientific measurement) ก็ยังมีข้อโต้แย้งมากมายในการจัดอันดับมหาวิทยาลัยมีการตั้งสมมุติฐานอยู่เบื้องหลัง ดังนั้น สมมุติฐานต้องเป็นสมมุติฐานที่ทุกคนยอมรับ เช่น

- เฉลี่ยนักเรียนต่อห้องต่ออาจารย์ ยิ่งเล็กยิ่งดีจริงหรือเปล่า โดยไม่ดูคุณภาพของผู้สอนหรือวิธีการสอน

- เงินเดือนของอาจารย์ สำคัญจริงหรือไม่

- สถาบันที่มีชื่อเสียงไม่ว่าจะมีชื่อเสียงหรือเป็นที่รู้จักโดยเหตุใด จะมีการสอนที่ดี มีคุณภาพดีด้วย จริงหรือไม่ หรือสถาบันที่มีชื่อเสียงจำเป็นหรือไม่ว่าต้องมีคุณภาพที่ดีด้วย

- สถาบันใดมีรายได้ มีทรัพย์สินมาก หมายถึงว่าสถาบันนั้นมีคุณภาพการสอนที่ดีหรือไม่ วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือการกระตุ้นหรือจุดประกายความคิด ดังนั้น หน้าที่หนึ่งของสถาบันการศึกษาที่การจัดอันดับของเอเชียวีคไม่ได้สะท้อนถึงคือ นักศึกษามีศีลธรรม ตระหนักในเรื่องวัฒนธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย ซึ่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เน้นในส่วนเหล่านี้

ข้อวิจารณ์เกี่ยวกับเกณฑ์(criteria) ของเอเชียวีค

1 เรื่อง PR ของสถาบัน จากผลการจัดอันดับของ U.S. news and world report จะเห็นว่ามหาวิทยาลัยที่ติดอันดับ1 ใน 20 (top twenty) ของอเมริกา เป็นสถาบันเอกชนทั้งหมด ไม่มีมหาวิทยาลัยของรัฐเลย เช่น เบิร์กเลย์ หรือ นอร์ธคาโรไลนา แชปเป้นฮิลล์ ยังไม่ติด 1 ใน 20 ซึ่งอาจเป็นเพราะเอกชน ทำ PR หรือทำอะไรได้มากกว่า

2 การที่เอเชียวีค ใช้***ตัวบ่งชี้ด้านความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย(academic reputation)*** โดยให้ค่าน้ำหนัก 20 % นั้น ไม่แน่ใจว่าจะ***สามารถสะท้อนคุณภาพได้จริงหรือไม่*** ยกตัวอย่างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หากสอบถามจากมหาวิทยาลัยอื่นให้จัดอันดับมหาวิทยาลัยต่างๆ จะรู้จักธรรมศาสตร์มากเพราะเอเชี่ยนเกมส์ สิ่งนี้สะท้อนหรือไม่ว่าธรรมศาสตร์มีคุณภาพดีหรือไม่ดี หรืออย่างมหาวิทยาลัยโมนาร์ช ในออสเตรเลีย เป็นมหาวิทยาลัยที่โฆษณาทีวีมาโดยตลอด อันดับด้านความมีชื่อเสียงจึงอยู่ในอันดับที่ 15 แต่เมื่อพิจารณาคะแนนรวมทั้งด้านวิชาการแล้วอยู่ในอันดับที่ 46 ดังนั้น การจัดอันดับโดยถามว่ารู้จักมหาวิทยาลัยหรือไม่อย่างไร จึงขึ้นอยู่กับว่าสถาบันต่าง ๆ เหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันแค่ไหน เพราะจริง ๆ แล้วสถาบันการศึกษาในเอเชียด้วยกันเองมีความสัมพันธ์กันเองน้อยกว่าสถาบันเอเชียกับในอเมริกา ยุโรป เช่น มหาวิทยาลัยไทยมักมีสัญญา มีความร่วมมือ หรือมีความตกลงกับมหาวิทยาลัยที่อยู่ไกลทั้งในอเมริกา อังกฤษ ยุโรป มากกว่าในมาเลเซีย อินเดีย ดังนั้นในการตอบแบบสอบถามในเรื่อง academic reputation ผู้ที่ควรตอบแบบสอบถามคืออธิการบดี หรือ dean of admission ซึ่งเป็นด่านหน้าของการรับนักศึกษาหรือรองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ หรือ dean of international admission ที่จะตอบได้ว่านักศึกษาเป็นอย่างไร แต่ส่วนใหญ่มหาวิทยาลัยจะส่งให้รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนเป็นผู้ตอบ

หากพิจารณาผลการจัดอันดับของเอเชียวีค มีคำถามว่าเรารู้จักมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในเอเชียด้วยกันมากน้อยเพียงใด ดังนั้น ***การจัดอันดับมหาวิทยาลัย โดยใช้ความรู้จักกัน มีผลทำให้บางมหาวิทยาลัยไม่ติดอันดับ ในการจัดอันดับในครั้งต่อไปจึงควรมีการปรับปรุงในเรื่องนี้***

3.จุดอ่อนของการจัดอันดับมหาวิทยาลัยของเอเชียวีค คือการใช้เกณฑ์การเลือกอันดับมหาวิทยาลัยของนักศึกษา(student selectivity) โดยให้ค่าน้ำหนัก 25 % นั้น พบว่าอันดับมหาวิทยาลัยที่เลือกมีความเกี่ยวข้องกับความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยด้วย ดังนั้น เมื่อบวกน้ำหนักที่ให้กับความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยที่ให้ค่าน้ำหนัก 20 % แล้วจะเป็น 45 % มี

ผลทำให้มหาวิทยาลัยใหม่ ๆ ที่แม้จะมีโปรแกรมการศึกษาดี ๆ ที่สร้างสรรค์มาก มีอาจารย์ที่มีความกระตือรือร้นที่จะสอน ตามไม่ทันมหาวิทยาลัยเก่าแก่ที่อยู่มานาน มีคนรู้จักและเลือกเรียนเยอะ

4. ความเหมาะสมและค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้ที่ใช้

- ***การใช้เกณฑ์ faculty resource*** ซึ่งให้ค่าน้ำหนัก 25 % โดยพิจารณาเกี่ยวกับคุณสมบัติของอาจารย์ในเรื่องเงินเดือน มีจุดอ่อน ดังนี้

- บางสถาบันใช้อาจารย์ช่วยสอน(TA) สอนนักศึกษา

- ไทยมีค่าครองชีพต่ำ เงินเดือนของอาจารย์ควรจะเป็นเท่าไรเมื่อเปรียบเทียบกับเงินเดือนอาจารย์ของต่างประเทศ และแม้แต่ในประเทศเดียวกัน cost of living ก็ไม่เหมือนกัน นอกจากนี้ เรื่องเงินเดือนอาจารย์ไม่ได้เป็นเหตุปัจจัยสำคัญที่สุดในการที่อาจารย์จะตัดสินใจสังกัดในสถาบันนั้น ๆ เพราะมีหลายคนถึงแม้เงินเดือนต่ำแต่ต้องการทำงานในสถาบันที่ดี มีชื่อเสียง เพราะถือเป็นความภูมิใจ และแม้ว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศจะให้เงินเดือนสูง ก็ไม่จำเป็นว่าอาจารย์ที่ดีทุกคนจะไปทำงานในมหาวิทยาลัยนั้น ๆ

- ***การใช้เกณฑ์ research output*** โดยให้ค่าน้ำหนัก 20 % และพิจารณาจาก

- การเผยแพร่ผลงานวิจัยในระดับนานาชาติ(international citation)หากพิจารณาตัวอย่างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 77 จากจำนวน 79 พบว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำวิจัยเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ (public policy)ให้รัฐบาลเป็นจำนวนมากแต่ไม่ได้มีการเผยแพร่ในระดับนานาชาติ

- ทุนสนับสนุนการวิจัย(research funding) พบว่ามีมหาวิทยาลัยหลายแห่งได้รับเงินสนับสนุนการวิจัยน้อยแต่ในทางปฏิบัติมีอาจารย์ไปทำงานวิจัยนอกมหาวิทยาลัยโดยไม่ได้ มีการบันทึกผลงานไว้

- ***การใช้เกณฑ์ทรัพยากรด้านการเงิน*** ซึ่งให้ค่าน้ำหนัก 10 % เอเชียวีคไม่ได้พิจารณาประสิทธิภาพการจัดการด้านการเงิน เพราะแม้ว่าจะมีทรัพยากรจำกัด แต่ถ้ามีการจัดการดีก็ทำให้มีประสิทธิภาพได้

ดังนั้น หากใช้ผลการจัดอันดับในการจัดสรรงบประมาณต้องมีการวัดที่ดี มิเช่นนั้นมหาวิทยาลัยใดที่อยู่ในอันดับต่ำ ๆ คงไม่มีใครร่วมมือทางวิชาการด้วย จะขอทุนวิจัยจากต่างประเทศคงเป็นไปได้ยาก

โดยสรุป การวัดของเอเชียวีคยังไม่สมบูรณ์ ควรมีการปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ควรพูดคุยกับเอเชียวีค เพื่อหาทางพัฒนาเครื่องมือวัด แก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงให้ดีขึ้น และควรให้แนวทางที่ถูกต้อง รวมทั้ง ควรให้ข้อมูลที่พอเพียง น่าเชื่อถือได้ เพื่อที่จะได้รายงานผลการสำรวจที่ดี

ในส่วนของมหาวิทยาลัย การที่เอเชียวีคจัดอันดับมหาวิทยาลัยในเอเชียทุกปีมีผลทำให้มหาวิทยาลัยที่ไม่ถอนตัว *"รู้ข้อสอบ"* พยายามทำข้อสอบหรือพยายามพัฒนาด้านต่าง ๆ ให้ตรงกับเกณฑ์ของเอเชียวีค ซึ่งไม่ได้ก่อเกิดผลดีต่อคุณภาพมหาวิทยาลัยเช่นกัน

◆ **ดร. วิชิต สุรพงษ์ชัย ประธานกรรมการธนาคารรัตนสิน**

แม้จะมีความไม่คงที่ในกลุ่มที่ทำการสำรวจ แต่อย่างน้อยที่สุดต้องให้ความสนใจกับมหาวิทยาลัยที่ติดอันดับ 1 ใน 10 (top ten) เพราะเมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์จะเห็นว่ามีความคงที่น่าเชื่อถือได้พอสมควร สำหรับส่วนท้าย ๆ ที่มีความแปรปรวนคงไม่ต้องสนใจ เพราะหากสนใจเรื่องคุณภาพคงต้องสนใจส่วนที่เป็น top ten โดยดูว่ามหาวิทยาลัยเหล่านั้นอยู่ในส่วนที่เป็น top ten ได้อย่างไร

อะไรที่เป็นคุณลักษณะ/คุณสมบัติของมหาวิทยาลัย top ten

พบว่ามหาวิทยาลัย top ten มีจุดเด่นดังนี้ 1) เรื่องงานวิจัย 2) เรื่องความเข้มงวดในการรับนักศึกษาที่มีคุณภาพ โดยเน้นในเรื่องกระบวนการคัดเลือกที่ชักจูงให้นักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ 3) กระบวนการเรียนการสอนที่เอามาตรฐานของมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกเป็นแบบอย่าง 4) มีบรรยากาศของการเรียนรู้ ซึ่งเน้นเรื่องการแสวงหาความเป็นเลิศ 5) มีการมุ่งสู่โลกที่เรียกว่า digital world มีโครงการด้านอิเล็กโทรนิกส์ หรือด้าน hi-tech 6) บางแห่งมีหลักสูตรที่เรียกว่า techno prenuership คือจบแล้วเก่งทั้งด้านบริหารและด้านเทคโนโลยี และ 7) สนับสนุนให้มีการรับนักศึกษาต่างชาติ

คุณลักษณะ/คุณสมบัติอันเป็นจุดเด่นของมหาวิทยาลัย top ten มีความสัมพันธ์กับความเจริญรุ่งเรืองของประเทศซึ่งเชื่อมโยงกับแนวโน้มเศรษฐกิจโลก

ในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศที่พัฒนาแล้ว ผู้บริโภคจะให้ความสำคัญกับคุณค่า (value)ของสินค้ามากกว่าราคา โดยยินดีที่จะจ่ายถ้าสินค้าหรือบริการนั้นให้สิ่งที่ตนเองต้องการทั้งในเรื่องความสะดวก ความรวดเร็ว ถูกรสนิยม ให้ความพึงพอใจ ผู้ขายจึงไม่ได้ขายตรงราคา แต่ขายสิ่งที่คิดว่ามีคุณค่า และถ้าหากแบ่งวงจรของการผลิตพบว่าในกระบวนการของธุรกิจประกอบด้วย 2 ส่วน

- ส่วนแรกเป็นเศรษฐกิจช่วงการผลิต (production economy หรือ P economy) เป็นส่วนที่ผลิต จ้างคนงาน ตั้งโรงงาน ซื้อเครื่องจักร เป็นส่วนของ hardware คุณลักษณะของ P economy มีเป้าหมายคือทำอย่างไรที่จะหาวิธีการผลิตที่ลดต้นทุนให้มากที่สุด(minimize cost)

- ส่วนที่สองเป็นเศรษฐกิจที่อิงความรู้เป็นหลัก(knowledge base economy หรือ K economy) เป็นส่วนที่ออกจากโรงงานไปแล้ว นอกเหนือจากการผลิต เป็นส่วนของการออกแบบ การจัดจำหน่าย โฆษณา ไปจนถึงผู้ใช้ ในส่วนนี้เป้าหมายคือต้องการเพิ่มคุณค่าให้ได้มากที่สุด (maximize value) ซึ่งผู้ขายต้องมีความรู้มากพอ ต้องรู้รสนิยม ความต้องการของผู้บริโภค มีความรู้ความสามารถในด้านการออกแบบ การโฆษณา การจัดจำหน่าย การสร้างรสนิยม ส่วนนี้ถือเป็นพวก software ทั้งหมด

ประเทศไทยอยู่ในกลุ่ม P economy

ลักษณะของเศรษฐกิจในกลุ่ม P economy คือมีการแข่งขันกันสูง กำไรน้อย ถ้าหากไทยยังอยู่ใน track ของ P economy เมื่อมีกำไรน้อยสิ่งจูงใจที่จะนำไปลงทุนสร้างความแข็งแกร่ง ความรู้ ความสามารถของธุรกิจเดิมก็ไม่มีจึงเอากำไรไปทำอย่างอื่น เช่น ลงทุนในที่ดิน เพราะเห็นว่ามีกำไรมากกว่า เมื่อเกิดภาวะวิกฤตก็มีปัญหาวงจรหนี้สิน ดังนั้น ในระยะยาว ธุรกิจ

ที่เรียกว่า P economy สร้างปัญหามากมายและสู้ K economy ซึ่งมีกำไรมาก สามารถขยายจากตลาดภายใน(domestic market)ไปจนถึงตลาดโลก เป็นเจ้าโลกไม่ได้ ทั้งๆ ที่คนไทยเก่ง แต่เลือกเดินผิดทาง ต้องดิ้นรน มีความเสี่ยงและมีโอกาส พลาดสูง

ไทยจะออกจากกับดักนี้อย่างไร

มีปัจจัยสำคัญที่ทำให้ไทยสามารถออกจากกับดักนี้ได้ ได้แก่

- ***ต้องมีทรัพยากรบุคคลซึ่งมีความสามารถในด้านความคิดสร้างสรรค์***
- ***มีกระบวนการวิจัยพัฒนาที่มีคุณภาพทั้งภาคธุรกิจและภาควิชาการ***
- ***สังคมมีค่านิยมเน้นการแสวงหาความเป็นเลิศ***
- ***มีการส่งเสริมให้รางวัลคนที่มีความคิดสร้างสรรค์***
- ***มีกติกา และมีกฎหมายที่เป็นธรรมและชัดเจน และ***
- ***มีการส่งเสริมให้มีการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง***

ปัจจุบันมีหลายประเทศทั้งสิงคโปร์ มาเลเซีย เกาหลี ปรับตัวหันหัวเรือไปสู่เศรษฐกิจภาคความรู้ ไทยจึงต้องไปสู่ smart business คือใช้หัวสมอง แทนที่จะใช้แต่แรงงาน ***ซึ่งต้องฝึกอบรม ผลิตความรู้จึงจะเกิดขึ้นได้ และมหาวิทยาลัยเป็นกลไกที่มีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะพาประเทศออกจาก track อันนี้***

◆ รศ.ดร.สิทธิชัย โภไคยอุดม อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร

การจัดอันดับมหาวิทยาลัยมีผลเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร

การจัดอันดับมหาวิทยาลัยดำเนินการในเกือบทุกประเทศ ผลการจัดอันดับ/ระดับมหาวิทยาลัยในบางประเทศหากมหาวิทยาลัยใดตกอันดับไป มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอธิการบดี เช่น มหาวิทยาลัยชิดนีย์ ตกอันดับไปอยู่ในกลุ่มที่ 2 มหาวิทยาลัยโมนาร์ช ตกอันดับไปอยู่ในกลุ่มที่ 3 เป็นต้น

การจัดอันดับมหาวิทยาลัยของประเทศอังกฤษ

หนังสือพิมพ์ The Times ได้ดำเนินการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในประเทศอังกฤษเป็นเวลาหลายปีมาแล้ว แต่ผลการจัดอันดับในปีนี้สะเทือนประวัติศาสตร์อังกฤษมาก เพราะเป็นครั้งแรกที่อิมพีเรียลคอลเลจ ชนะมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด

รัฐบาลอังกฤษจัดอันดับมหาวิทยาลัยเป็นหลายประเภท ได้แก่

- ***มหาวิทยาลัยประเภทพรีเมียร์ลีก*** เป็นมหาวิทยาลัยชั้นยอดของโลก สิ่งที่มีความสำคัญที่สุดคือเรื่อง ***ผลงานวิจัย*** เรื่องอื่นเป็นเรื่องรองลงมา
- ***มหาวิทยาลัยมีความเชี่ยวชาญในการสอน*** เป็นมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพในการสอน

เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่ว่าจะจัดอันดับอย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัย Cambridge กับ Imperial College จะอยู่ในอันดับ 1 และอันดับ 2 เสมอ แสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยนั้นๆ มีคุณภาพจริง ๆ

ในการจัดอันดับไม่ว่าใครจะเป็นผู้จัดก็ตาม มักมีข้อโต้แย้งเสมอว่าเกณฑ์ที่ใช้(criteria) ในการจัดอันดับไม่เป็นธรรมและการจัดอันดับข้ามประเทศของเอเชียวีคถือเป็นครั้งแรกของโลก ซึ่งแต่ละประเทศมีระบบเศรษฐกิจ มีข้อจำกัดทางด้านสังคมมากมาย จึงมีข้อโต้เถียงกันมาก ถ้าพิจารณาในรายละเอียดข้อมูลของเอเชียวีคพบว่าอันดับที่ 25 และอันดับที่ 27 ไม่มีความแตกต่างกัน แต่ถ้าดูอันดับ top ten ของเอเชียวีค ทุกคนคงเห็นสอดคล้องว่าเอเชียวีคไม่ได้จัดอันดับผิด สรุปว่า***การจัดอันดับของเอเชียวีคในเรื่อง top ten น่าเชื่อถือได้*** แม้จะมีข้อโต้เถียงในรายละอียด

- ***<u>การใช้ตัวบ่งชี้ด้านงานวิจัยที่เผยแพร่ในระดับนานาชาติ</u>*** พบว่ามหาวิทยาลัยที่อยู่ในอันดับ top ten ทั้งที่เป็นมหาวิทยาลัยทั่วไปหรือมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง งานวิจัยจะได้มาตรฐานสากล เช่น ประเทศอินเดียในรอบปีที่แล้วพบว่า Indian Institute of Technology ใน citation index มีงานวิจัย 3-4 พันเรื่อง ขณะที่ประเทศไทยทั้งหมดรวมทุกมหาวิทยาลัยที่อยู่ใน citation index จะมีแค่ประมาณ 500 เรื่อง

- ***<u>ประเทศออสเตรเลีย</u>***ให้ความสนใจกับเอเชียวีคมากเพราะว่ามหาวิทยาลัยอันดับ 1 ของออสเตรเลียติดอันดับค่อนข้างไปทาง top ten และเนื่องจากประเทศออสเตรเลียถือว่าการอุดมศึกษาเป็นสินค้าออกอย่างหนึ่ง จึง***มีการจัดทีมพิเศษเพื่อปรับปรุงอันดับมหาวิทยาลัยในประเทศออสเตรเลียให้ดีขึ้น***

- ***<u>ข้อโต้เถียงเรื่องการใช้ตัวบ่งชี้ด้าน selectivity ว่าไม่เป็นธรรม</u>*** เพราะ selectivity ขึ้นอยู่กับสัดส่วนของประชากรและจำนวนมหาวิทยาลัยในประเทศนั้นๆ เช่น ออสเตรเลียมีประชากรน้อย แต่มีมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนมาก ใครๆ สามารถเข้ามหาวิทยาลัยได้ แม้มหาวิทยาลัยอันดับ 1 ของออสเตรเลีย selectivity ก็ต่ำ อย่างมาก 2 ต่อ 1 ในขณะที่บางประเทศมีมหาวิทยาลัยน้อย แต่ประชากรมาก selectivity จะสูง ด้วยเหตุนี้การแกว่งของข้อมูลจึงมีมาก

- ***<u>ปัญหาการใช้ตัวบ่งชี้ด้าน selectivity ของไทย</u>*** น่าจะเป็นปัญหาใหญ่เพราะระบบ entrance ระบบใหม่ในปีนี้มีผลให้พฤติกรรมของนักเรียนในการเลือกคณะ สถาบันเปลี่ยนไป สถาบันใดมีชื่อเสียงมาก ๆ แต่ผู้สอบรู้ว่าตนเองได้คะแนนต่ำก็จะไม่เลือกสถาบันนั้น แต่จะไปเลือกมหาวิทยาลัยที่คิดว่าสามารถสอบเข้าได้ ทำให้ selectivity ของมหาวิทยาลัยที่คิดว่าคะแนนต่ำกลับสูงขึ้น นอกจากนี้ในมหาวิทยาลัยเอกชนก็ใช้การสอบคนละระบบกัน

- ***<u>การใช้ตัวบ่งชี้บางตัวยังมีปัญหา</u>*** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานครได้พูดคุยกับเอเชียวีคเรื่องตัวบ่งชี้ที่ใช้ เช่น

- เรื่อง ห้องสมุด มหาวิทยาลัยที่ดีจะต้องมีห้องสมุดที่ชั้นเยี่ยมมาก ๆ แต่เวลาให้ข้อมูลให้ตอบเฉพาะจำนวนหนังสือ ไม่ตอบจำนวนวารสาร ซึ่งในมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง วารสารเป็นสิ่งจำเป็นและต้องใช้เงินมากกว่าหนังสือมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องการ data base ที่ต้องย้อนหลังไป 100 ปี จึงจะทำงานวิจัยได้ แต่เอเชียวีคได้อ้างเหตุผลว่า มี internet สามารถหาจาก internet ได้ แต่โดยข้อเท็จจริงสิ่งที่หาได้จาก internet เป็นสิ่งไร้สาระและถ้าต้องการสิ่งที่

มีสาระจริง ๆ ต้องเสียเงิน ไม่อย่างนั้นจะไปค้นวารสารจาก internet ไม่ได้ เอเชียวีคก็รับฟัง ซึ่งปีหน้าคงมีการเปลี่ยนแปลง

– เรื่อง academic reputation ถ้าเปรียบเทียบกับทุกทวีปไทยเสียเปรียบ เพราะว่า academic reputation จะควบคู่กับผลงานวิจัย และการให้คะแนนโดยให้กลุ่มผู้ที่ได้รับการสำรวจ(survey) โหวตกันเอง 5 อันดับ และมีข้อตกลงว่าไม่ให้โหวตตัวเอง จัดอันดับให้อันดับ 1 เป็น world class อันดับ 5 เป็นอันดับที่แย่ที่สุด จากผลการสำรวจปรากฏว่าของไทยน่าจะโหวตให้กันเองค่อนข้างต่ำ ดังนั้นจึงไม่จำเป็นว่ามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงดีระดับโลก จะได้ academic reputation สูง เพราะตามวิธีการของเอเชียวีคค่าคะแนนเฉลี่ยไม่นับรวมคนที่ไม่ได้โหวต academic reputation สำหรับมหาวิทยาลัยในประเทศไทยจึงมาจากการโหวตของมหาวิทยาลัยไทยด้วยกันเอง ประเทศอื่นไม่มีใครรู้จักมหาวิทยาลัยในเมืองไทย ไม่ได้โหวตให้เลย ที่ไทยได้ต่ำเพราะว่าเราโหวตของเราเองค่อนข้างต่ำ ดังนั้น academic reputation ค่อนข้างจะเป็นตัวแปรที่ค่อนข้างคงที่ เพราะส่วนใหญ่มาจากการโหวตในประเทศนั้น ซึ่งน่าจะมีปัญหา เพราะถ้ามหาวิทยาลัยนั้นมีโหวต 1 โหวต ก็เฉลี่ยกัน 1 โหวต เรื่อง academic reputation ควรจะให้มหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกในทวีปอื่นๆ เช่น อเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย เป็นต้น โหวตด้วย ไม่ควรจำกัดเฉพาะพวกที่ได้รับการ survey กันเอง

– เรื่อง research มหาวิทยาลัยไทยโดยเฉพาะกลุ่มวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเป็นกลุ่มที่ติดอันดับต่ำสุด เพราะมีงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในระดับนานาชาติน้อย ทั้งที่โดยข้อเท็จจริงแต่ละมหาวิทยาลัยมีงานวิจัยระดับประเทศหลายร้อยเรื่องในแต่ละปี ถ้ามหาวิทยาลัยในเมืองไทยหวังจะเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำ ต้องทำงานวิจัยที่ทั่วโลกใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐาน แต่ถ้าพอใจที่จะเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศของเราเอง มีจุดประสงค์พิเศษว่าต้องการสอนให้เด็กรักประชาธิปไตยก็ไม่ต้องสนใจ

– เรื่องเงินเดือน การที่เอเชียวีคสำรวจเรื่องเงินเดือนแต่ไม่ได้นำไปคิดเป็นคะแนน เงินเดือนของไทยก็เสียเปรียบประเทศอื่น เนื่องจากมีโยบายรัฐบาลให้มหาวิทยาลัยของรัฐออกนอกระบบ ซึ่งเมื่อออกนอกระบบจะได้รับเงินเดือนสูงขึ้น และหวังว่าคุณภาพทางวิชาการจะดีขึ้น จะมีงานวิจัยมากขึ้น แต่ไม่แน่ใจว่าจะเป็นจริงได้หรือไม่ จึงน่าจะมีการสำรวจดูว่าเงินเดือนสูงขึ้น ผลงานวิชาการหรืองานวิจัยมีคุณภาพสูงขึ้นหรือไม่

สำหรับประเทศไทย เราควรจะต้องมีการจัดกลุ่มของเราเอง จะจัดโดยสภาการศึกษา หรือโดยหน่วยงานใดก็ตามที่เป็นกลาง แต่เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา ในระยะแรกต้องจัดเป็นกลุ่มก่อน ไม่ใช่การจัดอันดับ เพื่อจะได้ไม่ต้องถกเถียงกัน และขณะเดียวกัน***เพื่อความเป็นธรรม ควรจะแยกการจัดอันดับเป็นประเภทวิชา หรือแต่ละคณะวิชาด้วย เพราะว่ามหาวิทยาลัยไทยมีความหลากหลายมาก ถ้าจะจัดอันดับแบบรวมก็ต้องจัดอันดับแบบแยกกลุ่มด้วย แต่ไม่ควรจัดอันดับโดยแยกรัฐกับเอกชน ควรจะรวมกัน*** ถ้าผลออกมามหาวิทยาลัยเอกชนสู้รัฐไม่ได้ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนจะได้หาทางปรับปรุงตัวเอง หรือปิดมหาวิทยาลัยไป

◆ **<u>นายพงษ์ศักดิ์ พยัคฆวิเชียร : บรรณาธิการอำนวยการหนังสือพิมพ์มติชน</u>**

การจัดอันดับของเอเชียวีคเป็นการส่องกระจกให้เราได้เห็น เราไม่ค่อยได้ส่องกระจก ไม่ค่อยประเมินตัวเอง มหาวิทยาลัยต้องประเมินคุณภาพ ตรวจสอบผลงานของตัวเอง ทุกอย่างที่ทำต้องมีการประเมินทั้งสิ้น เราเหมือนเป็นต้นไม้ในป่าใหญ่ ไม่รู้ว่าตัวเองสูงหรือต่ำ บังเอิญมีคนถ่ายรูปให้เรารูปหนึ่ง กล้องอาจดีหรือไม่ดี เพราะในป่ามีต้นไม้หลายต้น มีบางต้นสูงกว่าเรา จึงถ่ายออกมาไม่เห็นเราทั้งๆที่เราคิดว่าตัวเราเองสูง

TRIS ได้พยายามวัดคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยไทย มีการประชุมสัมมนา แต่ไม่สำเร็จ เราโต้เถียงว่าทำอย่างไรจะทำให้รู้ว่าตัวเราสวย เก่ง แต่ไม่อยากเข้าประกวด ไม่อยากมีมาตรฐานในการวัด การวัดคุณภาพการศึกษาไม่ว่าจะโดยรวมหรือโดยสาขาวิชาจึงไม่เกิดขึ้น เพราะในตอนแรกคิดจะประเมินเฉพาะเรื่อง MBA ก็ไม่สำเร็จ TRIS เองก็ล้มเหลว

หากมีการวัดคุณภาพการศึกษา จะทำให้เราหันมามองตัวเองมากขึ้น มีความคิดในเรื่องการปฏิรูปการศึกษาชัดเจนขึ้น

คุณภาพในมหาวิทยาลัย ขึ้นอยู่กับ 2 เรื่อง คือ เรื่องการเรียนการสอนทั้งในเรื่องปรัชญา และคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งผู้ที่จะประเมินคุณภาพมหาวิทยาลัยได้ดีที่สุดก็คือผู้เรียนและผู้สอนนั่นเอง ทุกท่านในที่นี้เป็นผู้บริหาร อาจารย์มหาวิทยาลัยสามารถประเมินตนเองได้ทั้งสิ้น

การที่เอเชียวีคประเมิน ***ทุกท่านคงทราบดีว่าเอเชียวีคประเมินตัวเราสูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริง เพราะเราเป็นผู้สอน เห็นนักศึกษาที่เรียนอยู่ ถ้าทุกคนไม่ปฏิเสธว่าคุณภาพการศึกษาไทยตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมหาวิทยาลัยล้มเหลว คุณภาพของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยก็คงเป็นเช่นนั้น เราทุกคนมองเห็น ท่านทั้งหลายเห็นว่าท่านสอนหนังสืออย่างไร ทำงานวันละกี่ชั่วโมง รับงาน job อะไรบ้าง งานวิจัยเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้น อย่าไปโกรธกระจก หรือโกรธคนที่ถ่ายรูปที่สะท้อนให้เราเห็นว่าเราเป็นเพียงต้นไม้ต้นหนึ่งในป่าใหญ่*** นั่นเป็นเรื่องของระหว่างประเทศ การโต้เถียงว่าการวัดถูกต้องหรือไม่ถูกต้องเป็นเรื่องที่ไม่เกิดประโยชน์ เราน่าจะพิจารณาอย่างที่ ดร.วิชิตฯ พูดว่าเราห่างจาก top ten เท่าไร โดยเราต้องประเมินตัวเราเองต่ำหน่อย การวัดของเอเชียวีคควรเป็นสิ่งกระตุ้นให้เราตรวจสอบวัดคุณภาพตัวเราเอง เพราะโลกสมัยปัจจุบันต้องวัดกันด้วยคุณภาพ ต้องมีมาตรฐาน

สำหรับในประเทศไทย ไม่ใช่มีแค่อันดับที่เอเชียวีคจัดให้เท่านั้น เรายังมีสถาบันราชภัฏอีก 36 แห่ง ซึ่งอยู่ในฐานะเดียวกับมหาวิทยาลัย

ในการประชุมภาคีรับรองคุณภาพของโรงพยาบาลไทย พบว่าโรงพยาบาลทุกแห่งเรียกร้องให้มีการรับรองคุณภาพ ***สำหรับมหาวิทยาลัยไทย จะต้องเรียกร้องให้ประเมินตัวเอง การออกนอกระบบของมหาวิทยาลัยเป็นเรื่องที่ไม่มีมหาวิทยาลัยใดอยากออก ตราบเท่าที่ยังไม่มีการวัดคุณภาพภายในมหาวิทยาลัย ในคณะหรือภาควิชา*** แต่การวัดกันด้วยห้องสมุด ไม่มีประโยชน์เพราะมีเงินก็ไปซื้อหามาได้ ปัญหาคือมีการใช้ห้องสมุดมากน้อยเพียงใด พิจารณาง่ายๆจากภายนอก มหาวิทยาลัยไทยมีจำนวนศาสตราจารย์ซึ่งเป็นเครื่องวัดอย่างหนึ่ง

กี่คน มีแต่รองศาสตราจารย์เป็นส่วนใหญ่ อาจารย์ทั้งหลายไม่ได้พยายามต่อสู้เพื่อให้ได้เป็นศาสตราจารย์

◆ **Mr. Julian Gearing : ผู้สื่อข่าวเอเชียวีคประจำประเทศไทย**

เอเชียวีคดำเนินการจัดอันดับมหาวิทยาลัยของประเทศในเอเชีย โดยมีเหตุผล 2 ประการ ประการแรก เป็นการให้บริการกับผู้อ่าน ทำให้นักเรียนหรือครอบครัวมีโอกาสประเมินคุณภาพของมหาวิทยาลัยที่เขาจะเข้าศึกษา ประการที่สอง เพื่อให้มหาวิทยาลัยได้เปรียบเทียบลำดับของตัวเองกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ

แม้ว่าการจัดอันดับมหาวิทยาลัยของเอเชียวีคจะเชื่อถือไม่ได้ 100 % เพราะเป็นเรื่องยากที่จะหาบรรทัดฐานทำการเปรียบเทียบสถาบันการศึกษา แต่***อย่างน้อยผลของการจัดอันดับมหาวิทยาลัยก็สามารถใช้เป็นแนวทางคร่าว ๆให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งรู้จุดยืนของตนเองและมองตนเองว่าควรจะพัฒนาปรับปรุงคุณภาพมหาวิทยาลัยของตนเองให้ดีขึ้นได้อย่างไร***

การจัดอันดับมหาวิทยาลัยของเอเชียวีคเป็นกุญแจสำคัญที่จะไขประตูการศึกษาไปสู่ระบบใหม่ เป็นกลไกที่จะขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาซึ่งขณะนี้ประเทศไทยกำลังตื่นตัวในเรื่องนี้

แม้ว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จะเป็นมหาวิทยาลัยที่ดี แต่ยังคงต้องมีการพัฒนาบางด้าน เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ และหากทุกมหาวิทยาลัยมีการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของตนเองแล้ว เชื่อว่าประเทศไทยจะมีบุคลากรที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น พร้อมที่จะเผชิญกับวิกฤติต่างๆได้ดีขึ้นในอนาคตต่อไป

ดร.รุ่ง แก้วแดง เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ : ประธานการอภิปรายนำ

มีคำถามจากลูกค้าผู้ใช้บริการเกี่ยวกับผลผลิตของมหาวิทยาลัยไทยค่อนข้างมาก จึงน่าจะมีการจัดอันดับ/ระดับมหาวิทยาลัยไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่สะท้อนคุณภาพของการศึกษาไทย ในการดำเนินงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(สกศ.)จะปรึกษาหารือ(consultation)ทุกฝ่าย ให้เสนอชื่อว่าใครจะดำเนินการ แล้วทำสัญญาจ้างนักวิจัย 1-2 คน เก็บข้อมูล โดยทุกเรื่องทำเป็นระบบเปิดหมด มีการปรึกษาหารือ ตั้งแต่จะใช้ตัวแปรตัวใด คำถามจะเป็นอย่างไร การให้คะแนนจะเป็นอย่างไร ตัวแปรและน้ำหนักตัวแปรอาจจะไม่เท่ากัน จะแบ่งกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาอย่างไร โดยในช่วงแรกไม่บังคับ ใครจะเข้าร่วมจัดอันดับ/ระดับหรือไม่เข้าร่วมก็ได้ ให้สมัครว่าใครอยากเป็นมหาวิทยาลัยประเภทไหน เช่น อยากเป็นมหาวิทยาลัยที่สอนหนังสืออย่างเดียว เป็นมหาวิทยาลัยที่ทำการวิจัย ทดลองดำเนินการเป็นโครงการวิจัยและพัฒนาไปสักระยะหนึ่ง ประมาณ 1 หรือ 2 ปี เพื่อพัฒนาเครื่องมือ สร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล เมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่มีเรื่องของการประเมินคุณภาพประกาศใช้ ก็จะเริ่มคุ้นเคยกับเรื่องนี้ ซึ่ง ดร.วิชิต สุรพงษ์ชัย เป็นประธานอนุกรรมการส่งเสริมการประเมินคุณ

ภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติจะเป็นผู้ดูแล โดยในการประเมินคุณภาพจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มการศึกษาพื้นฐานกับกลุ่มอุดมศึกษา เรื่องนี้คงต้องปรึกษาประชาชนหลายหมื่นคน เพราะฉะนั้นอยากให้มีการอภิปรายว่า

ถ้าจะมีการจัดอันดับ/ระดับสถาบันอุดมศึกษาไทย ท่านเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เพื่อนักวิจัยจะได้เอาความเห็นจากที่ประชุมทั้งหมดสำหรับ consultation คนทั้งประเทศต่อไป โดยเฉพาะลูกค้าทั้งหมดว่าอยากเห็นมหาวิทยาลัยไทยเป็นอย่างไรในทิศทางใด

อภิปรายทั่วไป : ระดมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา
เรื่อง การจัดอันดับหาวิทยาลัยไทย

<u>รศ. ดร. อนุมงคล ศิริเวทิน</u> : <u>ที่ปรึกษาอธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาสตร์</u>

เอเชียวีคใช้ตัวแปรและวิธีคิดคล้ายคลึงกับของ U.S. news and world Reports มีคำถามถามผู้แทนจากเอเชียวีคว่า

1) เอเชียวีคจัดมหาวิทยาลัยทั้งหมดเฉพาะ undergraduate ไม่นับ graduate เหมือนอย่างที่ U.S. News and World Report จัดอันดับใช่หรือไม่

2) ในหัวข้อการวิจัยที่ระบุว่า graduated student มีรายละเอียดไม่เพียงพอ ว่าวัดอะไร วัดจำนวน หรือสัดส่วน graduated student ต่ออาจารย์ หรือสัดส่วน graduated student ต่อนักศึกษาทั้งหมด

3) เรื่อง selectivity มี ratio อยู่ตัวหนึ่ง ใน selectivity มีหลายตัวแปรย่อย เอามาคำนวณแล้วรวมออกมาเป็น selectivity ratio ถามว่าจำนวนที่ประกาศรับต่อจำนวนที่เข้าจริงนั้นประเทศไทยได้เปรียบเพราะมีระบบการรับรวมครั้งเดียว ซึ่งแตกต่างจากอเมริกาหรืออังกฤษที่ apply ไปแต่ละมหาวิทยาลัย ดังนั้น ratio แต่ละมหาวิทยาลัยจะสูงมาก จึงอยากถามว่าในเอเชียมีประเทศใดบ้างที่แยกรับเหมือนอเมริกาหรืออังกฤษ และ

4) ทำไมไม่มีตัวเลขของตะวันออกกลาง เช่น อิสราเอล ตุรกี โดยเฉพาะอิสราเอล น่าจะได้รับการจัดอันดับในอันดับที่สูง

การจัดอันดับมหาวิทยาลัยเปรียบเทียบข้ามประเทศทำได้ยากมาก เพราะแม้ว่า U.S. News and World Report จะจัดอันดับเปรียบเทียบในยุโรป แต่ยุโรปมีความคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกัน(homogeneity)มากกว่าในเอเชีย

เรื่องเงินเป็นเรื่องสำคัญมาก จากที่ U.S. News and World Report จัดอันดับของอเมริกา พบว่า***มหาวิทยาลัย top ten ของอเมริกาใช้เงินต่อหัวสูงกว่าอันดับ 11-25 หรืออันดับ 11-50 เกือบ 2 เท่าในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน*** และถ้าเปรียบเทียบกับ ครั้งที่ 2 3 4 อาจถึง 3 หรือ 4 เท่า เพราะทุกคนอยากออกจาก P economy ไปสู่ K economy การจัดการที่ดีอาจช่วยได้แต่ไม่มีน้ำหนักเท่าเงิน

<u>คุณจริยา หาสิตพาณิชกุล</u> : <u>รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา</u>
<u>สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล</u>

ไทยควรจะดำเนินการทั้งการจัดอันดับ(raking) และการจัดระดับ (rating) ในส่วนของการจัดระดับ หากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลอยู่ในกลุ่มที่ 4 ก็ไม่เป็นไร เพราะมีเพื่อน และจะ

กระตุ้นให้เราพัฒนาขึ้นไปในอีกกลุ่มหนึ่งในอันดับที่สูงขึ้น ในส่วนของการจัดอันดับ อยากให้ทำด้วย เพราะสามารถดูในรายละเอียดว่าตรงไหนที่บกพร่อง

นายบรรเลง ศรนิล : อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

การที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนืออยู่ในอันดับเกือบสุดท้ายคืออันดับที่ 34 เป็นสิ่งดีเพราะจะกระตุ้นเตือนให้พยายามทำให้ดีกว่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของผลงานวิจัย

สิ่งที่มหาวิทยาลัยไทยสู้ต่างประเทศไม่ได้ คือทางด้าน financial resource กับ faculty resource เพราะฉะนั้นหากจะมีการประเมินต้องช่วยกันคิดวิธีการที่จะให้เกิดความเป็นธรรมในมหาวิทยาลัยทั้งเอเชีย แม้ว่าข้อมูลจะมีความคลาดเคลื่อนอยู่บ้าง เช่น จำนวนอาจารย์ต่อนักเรียน (teacher per student)ของสถาบัน ที่ระบุว่าเป็น 1 ต่อ 125 ไม่น่าจะถูกต้อง เพราะสถาบันฯ มีนักศึกษาอยู่ประมาณ 12,000 คน มีอาจารย์ประมาณ 700 กว่าคน เพราะฉะนั้นอาจารย์ต่อนักเรียนไม่เกิน 1 ต่อ 20

ถ้าไทยจะมีการ ranking หรือ rating เป็นเรื่องที่ดี อย่างเยอรมันเพิ่งจะจัดอันดับมหาวิทยาลัยในระดับประเทศ โดยแบ่งเป็นมหาวิทยาลัยทั่วๆไป (conventional university) กับมหาวิทยาลัยทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และจะลงลึกว่าวิศวกรรมเครื่องกล(mechanical engineering school) วิศวกรรมไฟฟ้า(electrical engineering school) ที่ไหนดีที่สุด

นายวีระเชต ขันเงิน : ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง

ไทยได้คะแนนต่ำสุดในกลุ่มของสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากจำนวนมหาวิทยาลัยทั้งหมด 45 แห่ง เอเชียวีคนำมาเสนอเพียง 35 อันดับ ซึ่งถ้าจัดใน 35 อันดับไทยอยู่อันดับท้ายสุด

กรณีที่ Imperial College แซงหน้า เคมบริดจ์ เหตุผลก็คงจะเป็นเพราะว่า ในอังกฤษ ที่ดินของ Imperial College แพงมาก มีขนาดของห้องต่อนักศึกษา มีหอพักใหม่ จึงทำให้ได้คะแนนตรงนี้สูง ในแคนาดา จาก Maclean ปี 1999 มีหลาย ๆ อย่างที่ดี เช่น จำนวนนักศึกษานานาชาติ (international student) ทำให้มหาวิทยาลัยเซ้าท์ ออฟ ซวาล ได้อันดับที่ 13 ของทั้งหมดโดยได้ที่ 1 ในสายตาของนักศึกษาต่างประเทศ ที่ได้ที่ 1 ไม่ได้หมายความว่ามีความน่าสนใจมาก แต่มีเงื่อนไขที่ดีสำหรับนักศึกษาต่างชาติ คือ 1) เข้าได้ง่าย 2) ที่ตั้งมหาวิทยาลัยอยู่กลางประเทศและมีอากาศหนาวจัดเป็นเวลานาน และ 3)ค่าใช้จ่ายในการเข้าเรียนถูก

เอเชียวีคเป็นสื่อเดียวในเอเชียที่เผยแพร่ไปทั่วโลก นอกเหนือจากinternet หรือสื่อต่าง ๆ ที่จะทำให้ทราบว่าถ้าต้องการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในเอเชีย ควรจะเรียนที่ใด

ผลจากการจัดอันดับของเอเชียวีคทำให้ทราบว่าไทยห่างจาก Korea Advanced institute of Science and Technology 31 % ซึ่งเป็นตัวเลขที่น่ากลัวมาก ปัจจัยที่ทำให้แตกต่างกันคือ research output ซึ่งเอเชียวีคนับเพียงจำนวนผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในระดับนานาชาติเท่านั้น

<u>คุณพิมลวรรณ พงษ์สวัสดิ์</u> : **<u>ผู้อำนวยการศูนย์หลักสูตรและคุณวุฒิ</u>**
<u>สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน</u>

มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทย ทั้ง ranking และ rating เพื่อที่ไทยจะได้ยกระดับมาตรฐานมหาวิทยาลัยของไทย การที่เอเชียวีคจัดอันดับมหาวิทยาลัยในระดับภูมิภาคค่อนข้างก้าวกระโดดเพราะในประเทศไทยยังไม่เคยมีการจัดอันดับมหาวิทยาลัย สิ่งที่ทำคือการดูแลนักเรียนทุนรัฐบาลไทยและการแนะแนวนักศึกษา นักเรียนทุนทุกคนที่จะไปศึกษาต่างประเทศจะสนใจเรื่อง ranking มาก ในอเมริกาจะมี 2 หน่วยงานใหญ่ คือนอกจาก U.S. News ซึ่งจัดอันดับสถาบันทั้งหมดแล้วจะจัดในระดับภูมิภาคด้วย ยังมี Human Report ซึ่งจัดอันดับทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท มีบางมหาวิทยาลัยในอเมริกาที่ไม่เข้ารับการจัดอันดับ เช่น Columbia teacher education เป็นต้น แต่ระยะหลังก็ต้องเข้ารับการจัดันดับ เพราะมีแรงแรงผลักดันเรื่องนักเรียนต่างชาติ เนื่องจากการศึกษาของอเมริกาเป็น big business ใครที่จะไปเรียนต้องดูการจัดอันดับและดู accreditation

ประเทศไทยควรมีการจัดอันดับเพื่อประโยชน์ของนักเรียนไทยในการไปเรียนต่อต่างประเทศ หรือเพื่อว่ามหาวิทยาลัยในต่างประเทศที่จะมาร่วมมือกับมหาวิทยาลัยไทย สามารถพิจารณาคุณภาพการสอนของมหาวิทยาลัยไทย

การที่เอเชียวีคจัดอันดับข้ามประเทศ(cross country) ไม่แน่ใจว่าสามารถทำได้ เพราะอเมริกาจัดอันดับเฉพาะภายในประเทศ ถ้าจะมีการจัดอันดับข้ามประเทศก็เพราะมีหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัยในประเทศไปเปิดสาขาในต่างประเทศหรือไปรับรองมหาวิทยาลัยที่อยู่ในประเทศอื่น แต่อย่างไรก็ตามการรับรอง program ต่างประเทศก็มีค่อนข้างน้อย

เรื่องตัวบ่งชี้(criteria)คงต้องพูดในรายละเอียด และ***องค์ประกอบที่อยากขอเพิ่มเติมในการจัดอันดับคือเรื่องความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา*** สถานศึกษาในหลายประเทศอย่างมาเลเซียจะมีโครงการความร่วมมือกับหลาย ๆ ประเทศ ถ้ามหาวิทยาลัยใดมีมาตรฐานจะมีความร่วมมือกับต่างประเทศ เพื่อดึงวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามา

<u>รศ.ดร. ทนง ภัครัชพันธุ์ : รองอธิการบดีฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์</u>

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ไม่ได้เข้าร่วมในการจัดอันดับ ขอถามผู้แทนเอเชียวีคว่ากรณี AIT ไม่ได้สมัครเข้าร่วมจัดอันดับใช่หรือไม่

ควรมีการจัดอันดับคุณภาพของมหาวิทยาลัยเพราะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ

<u>รศ.พรรคพิมล มหรรณพ : รองประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล</u>

การจัดอันดับ/จัดระดับน่าจะเป็น criteria อย่างหนึ่งในการประกันคุณภาพการศึกษา แต่ถ้ากำหนดใน ISO 9000 เป็นเรื่องที่ลำบากเพราะถ้าทำไม่ได้ ถือว่าไม่เข้าเกณฑ์ไปข้อหนึ่ง

ควรเปิดเผยผู้ที่จะจัดอันดับซึ่งจะต้องไม่ Bias สิ่งที่จะวัด และตัวชี้วัดต้อง reliable และ valid ด้วย เช่น ห้องสมุด คงจะไม่ได้ดูว่าห้องสมุดมีจำนวนหนังสือเท่าไร แต่ต้องดูว่ามีนักศึกษาเข้ามาใช้บริการมากน้อยเพียงใดด้วย หรือจำนวนหนังสือที่ยืมต่อวัน เป็นหนังสือประเภทใดบ้าง เป็นต้น

ในการจัดอันดับควรแบ่งประเภทของมหาวิทยาลัยที่จะจัดอันดับ เพราะจุดประสงค์ของมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน การใช้ตัวบ่งชี้จะไม่เหมือนกัน นอกจากนี้ วิธีการวัดจะต้องชัดเจนและโปร่งใส สำหรับวัตถุประสงค์(objective) ของการจัดอันดับควรชัดเจนว่าเพื่ออะไร เช่น เพื่อเพิ่มชื่อเสียง เพื่อแข่งขัน เพื่อพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น หรือมหาวิทยาลัยที่ได้ที่ 1 ช่วยพัฒนาช่วยเหลือมหาวิทยาลัยที่ยังไม่เข้มแข็ง ซึ่งวัตถุประสงค์ต่างกันการบริหารจัดการจะแตกต่างกัน และเมื่อจัดอันดับแล้วจะมีการให้รางวัลหรือไม่ หรือใช้เป็นเกณฑ์หนึ่งใน ISO 9000 ของการประกันคุณภาพการศึกษาหรือไม่

<u>ดร. สมพงษ์ จิตระดับ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</u>

ผลการจัดอันดับของเอเชียวีค อันดับของจุฬาฯ ขึ้นๆลงๆ จากอันดับ 44 ในปี 1997 เป็นอันดับ 19 ในปี 1998 และลงไปอยู่อันดับที่ 29 ในปีนี้นั้น คิดว่าข้อมูลของเอเชียวีคดีมีประโยชน์ และยอมรับได้ ถือเป็นการยืนยันข้อมูลของสังคมไทยว่าเรื่อง research ต่ำมาก เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านและ GDP ของประเทศ

เรื่องของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในไทยล้าหลัง เป็นข้อเท็จจริงที่ต้องยอมรับ เพราะมีข้อมูลยืนยันออกมา มหาวิทยาลัยของเราย่ำเท้าอยู่กับที่เกือบ 100 ปี เพราะในระยะแรกเราเน้นการผลิตข้าราชการ ระยะที่ 2 ผลิตนักประชาธิปไตย ระยะที่ 3 ผลิตป้อนระบบตลาด สิ่งที่ ดร.วิชิตฯ จุดประเด็นสำคัญมาก ถ้ามหาวิทยาลัยยังอยู่ในวังวนเรื่องของการผลิตบุคลากรป้อนตลาด เราจะไปไหนไม่พ้น เพราะฉะนั้นสิ่งที่เกิดขึ้น เป็น level ที่ 4 แล้ว ที่มหาวิทยาลัยจะต้องออกนอกระบบ ซึ่งต้องเปลี่ยนทิศทางการดำเนินงานเพื่อให้สอดรับกับนโยบายของรัฐ เช่น การสนับสนุนเรื่องการวิจัย ความพร้อมของบุคลากร และความเป็นระบบของมหาวิทยาลัย ถ้าเรายังอยู่ในระบบราชการอีก 10 ปี อันดับก็คงยังเป็นแบบนี้ แล้วเราก็มาคุยกันทุกปี มีความรู้สึกอบอุ่น เพราะวัฒนธรรม(culture) ของคนไทยคุยกันแล้วอบอุ่น ยิ่งถ้าสภาการศึกษาจัดอันดับ/ระดับมหาวิทยาลัยก็ยิ่งทำให้อบอุ่นมากยิ่งขึ้น

การที่เอเชียวีคจัดอันดับเป็นเรื่องที่ดี เป็นการเอาคนข้างนอกมาชี้ตัวเรา ถือเป็นคุณมากกว่าโทษ ทำให้เห็นว่าข้างหน้ามหาวิทยาลัยไทยควรจะทำอย่างไร แต่ที่ผ่านมาข้อมูลของมหาวิทยาลัยไม่เปลี่ยน ในช่วง 3 ปีที่เอเชียวีคจัดอันดับ ทุกคนในมหาวิทยาลัยยังทำงานเหมือนเดิม 7 โมงเช้ามาทำงาน 4 โมงเย็นกลับบ้าน อยากให้การจัดอันดับของเอเชียวีคมี impact ไม่

ใช่รู้ข้อมูลว่าอยู่อันดับที่เท่าไร ***แนวโน้มใหม่สำหรับมหาวิทยาลัยไทย คือมหาวิทยาลัยจะต้องพิจารณามุมมองของ ดร. สิทธิชัยฯ กับดร. วิชิตฯ ที่ว่าควรผลิตงานวิจัยให้ไปสู่ความเป็นนานาชาติ ในขณะเดียวกันก็ไม่ทิ้งสังคมระดับล่าง***

เอเชียวีค น่าจะขยายขอบเขตกว้างขึ้น มีรายละเอียดต่าง ๆ และยอมรับข้อมูลต่าง ๆ มากขึ้น จะเป็นประโยชน์ สิ่งที่สภาการศึกษาจุดประกายตรงนี้ดีมาก เพราะอีก 5 ปีข้างหน้า จะต้องจัดอันดับคุณภาพของมหาวิทยาลัย จึงถือเป็นการอุ่นเครื่อง ทำให้มหาวิทยาลัยกับโรงเรียนเริ่มคุ้นเคยกับวัฒนธรรมการจัดอันดับ เมื่อถึงเวลาถึง 5 ปี ก็พร้อมที่จะดำเนินการ ***วัฒน–ธรรมเรื่องการตรวจสอบคุณภาพเป็นเรื่องสำคัญมากของสังคมไทย เพราะสังคมไทยจัดการศึกษาเชิงปริมาณมาตลอด***

<u>คุณชลิต ลิมปนเวท : นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ</u>

มีข้อสังเกต 3 ประการ

ประการแรก เรื่องการส่งเสริมการวิจัย การผลิตงานวิจัยของไทยต่ำจริง แต่ถ้าอาจารย์ไม่สอนหนังสือหันไปทำวิจัยอย่างเดียว ผลผลิตของชาติก็คงแย่ด้วย

ประการที่สอง เอเชียวีคน่าจะทำการสำรวจเพิ่มเติมในระดับสาขาวิชา แบ่งเป็น ทางด้านธุรกิจ กฎหมาย รัฐศาสตร์ แพทยศาสตร์ เป็นต้น เพราะมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีจุดเน้นต่างกัน

ประการที่สาม ในการจัดอันดับควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้ผลผลิตของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะเอกชน ซึ่งสามารถสะท้อนกลับมหาวิทยาลัยว่าควรเป็นอย่างไร

<u>ผศ.ดร.สุชาติ ตันธนะเดชา : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</u>

การจัดอันดับมหาวิทยาลัยของเอเชียวีคมีข้อผิดพลาดและข้อมูลไม่สัมพันธ์กันมากมาย สะท้อนจากการมีปฏิกิริยาต่อต้านผลการจัดอันดับของเอเชียวีคอย่างกว้างขวาง สิ่งที่เห็นด้วยกับเอเชียวีคคือได้เริ่มกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวทางการศึกษาในภูมิภาคนี้ มีการแข่งขันในเรื่องคุณภาพของการจัดการศึกษา ในฐานะผู้สอนวิจัยสถาบัน เรื่องการจัดอันดับเป็นเรื่องการวิจัยสถาบันเป็น self study ค่อนข้างมาก การวิเคราะห์ข้ามภูมิภาคเป็นเรื่องลำบาก อยากเห็นว่าการกระตุ้นของเอเชียวีคทำให้สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งเกิดการพัฒนา ใช้การบริหารที่อาศัยข้อมูลอ้างอิง ไม่ใช่กระตุ้นให้มีการจัดอันดับไปอยู่อันดับ1 ,2 ,3 เท่านั้น

ผู้อภิปรายนำตอบคำถามผู้เข้าร่วมสัมมนา

ดร.วิชิต สุรพงษ์ชัย

เห็นด้วยที่ รศ.ดร.อนุมงคลฯ บอกว่าเรื่องเงินไม่สำคัญและเป็นเรื่องจริงที่มหาวิทยาลัย top ten ในอเมริกาได้เงินมากกว่ามหาวิทยาลัยที่เหลือ 2-3 เท่า แต่ปัญหามีว่าถ้าไม่มีเงินเลยอันดับ 1,2 ก็คงต้องตกอันดับไป และไทยไม่มีวันที่จะออกจาก P economy ได้ เป็นความจริงที่ทุกคนอยากเป็น K economy แต่ต้องใช้สมองและคิดด้วย ถ้าระยะแรกไทยไม่สามารถสร้าง K economy ขึ้นมาเอง ให้คนอื่นเอา K economy เข้ามาในประเทศ มีคำถามว่าเรามีบุคลากรพร้อมหรือไม่ ยกตัวอย่างอินเดีย software industry ตอนนี้อินเดียเป็นอันดับ 1 หรือ 2 ของโลก มีบริษัท software ของโลกไปตั้งที่บังกอลว์ เพราะเขาสามารถหาคนอินเดียมาทำงานซึ่งมีความคิดสร้างสรรค์ จนเกิดเป็นธุรกิจสำคัญ เช่นเดียวกันถ้าเราต้องการให้ microsoft มาเมืองไทย c]t และใช้ไทยเป็นฐานของการผลิต software ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ถ้าเขาต้องการ top brain 50 คนเพราะมีการลงทุนมหาศาล เราจะหาคนตามที่เขาต้องการได้หรือไม่ถ้าเราไม่ได้สร้างคนไว้รองรับ เขาก็อาจไปสิงคโปร์ หรือที่อื่น แล้วเราก็นั่งทำรองเท้าต่อไป เราจึงต้องสร้างคนขึ้นมาก่อน และไม่มีใครสร้างคนได้ดีกว่ามหาวิทยาลัย

นายพงษ์ศักดิ์ พยัคฆวิเชียร

ที่ฟังการอภิปรายกันมายังไม่ได้ยินท่านพูดว่าจะทำอย่างไรต่อไป ผมพูดอย่างนี้มาหลายปี ผมอยู่ในงานของสื่อและเข้าไปอยู่ในแวดวงมหาวิทยาลัยด้วย ได้สัมผัส รู้จัก ทำงานร่วมด้วย ยังไม่พบความเปลี่ยนแปลงทั้งทางข้อมูลและความรู้สึกมากนัก 3 ปีที่เอเชียวีคจัดอันดับ มีผลกระทบหรือไม่มีผลกระทบ สะดุ้งหรือไม่สะดุ้ง แต่คุณภาพการศึกษาทั้งของผู้สอนและนักศึกษาไม่ได้เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นมากนัก ในฐานะที่ต้องรับสิ่งที่เป็น output ของมหาวิทยาลัยทางด้านสังคมศาสตร์ พบว่าคุณภาพของนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและโทยังคงเป็นคุณภาพนักศึกษาที่ไม่ใช่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย ในกลุ่มคนภายนอกที่ทำงานเกี่ยวกับด้านวิทยาศาสตร์ ก็บอกว่า output ของมหาวิทยาลัยไม่มีคุณภาพหรือคุณภาพต่ำไม่ทันกับสิ่งที่ควรจะเป็น ที่ประชุมแห่งนี้เป็นที่ประชุมของคณาจารย์ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายการศึกษา แต่ไม่มีคำตอบจากที่นี่ มีเพียงการพูดกันในวังวนเดิมคือการจัดอันดับ/ระดับ ไม่ได้พูดถึงปรัชญา เป้าหมายของการจะออกจากนอกระบบ เราคงต้องเริ่มต้นวัดตั้งแต่มหาวิทยาลัยในประเทศ ในคณะวิชา โดยต้องวัดคุณภาพ และรับรองคุณภาพของเราเอง ถ้าสิ่งเหล่านี้ไม่เกิดก็จะโต้เถียงแต่เรื่องข้อมูล คำปิดท้ายของดร.สุชาติฯ จากจุฬาฯ คล้ายๆกับคำปิดท้ายของศาสตราจารย์เกษมเมื่อ 3 ปีที่แล้ว คือความรู้สึกที่อยากอยู่กับตัวเราเอง เป็นต้นไม้ซึ่งเชื่อว่าตนเองสูง ในขณะที่ยอมรับกลายๆว่าเราเป็นต้นไม้อยู่ในป่า แต่ไม่ยอมรับว่าป่านั้นใหญ่ขนาดไหน เราเป็นต้นไม้อยู่ระดับไหน ความคิดแบบนี้เป็นสิ่งหนาวเย็น เพราะไม่เคยได้รับคำตอบจากการสัมมนาทางวิชาการ

Mr.Gearing

- ตอบคำถามที่ประชุมสัมมนา

1. บางมหาวิทยาลัย เช่น เกษตรศาสตร์ และ AIT ไม่ได้เข้ารับการประเมินในครั้งนี้ เนื่องจากไม่ได้ส่งข้อมูลมาให้ประเมิน

2. กรณีที่สถาบันเทคโนฯลาดกระบังติดอันดับและมีสัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาสูงมากนั้น เกณฑ์การประเมินต่างๆอาจมีข้อจำกัดขึ้นอยู่กับบุคลากรและทรัพยากรของมหาวิทยาลัย ที่สำคัญข้อมูลที่มหาวิทยาลัยส่งให้เอเชียวีคควรจะต้องตรวจสอบกลับไปด้วยว่าถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้ เกณฑ์ที่เอเชียวีคใช้บางตัวต้องมีการปรับปรุงแก้ไขด้วย

- ประเด็นที่อยากเน้นคือคุณภาพการเรียนการสอนไม่ใช่สิ่งสำคัญมากนักในการประเมิน แต่ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน อาจารย์ดีหรือไม่ก็ไม่ใช่สิ่งที่จะเอามาเป็นเกณฑ์ได้ นอกจากนี้ เรื่องนักศึกษานานาชาติที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยก็ไม่สามารถนำมาเป็นเกณฑ์วัดได้เช่นเดียวกัน เพราะเป็นเพียงการเข้ามาศึกษาบางเรื่องหรือมีเหตุผลเฉพาะเท่านั้น

- สำหรับประเทศไทยควรทำการสำรวจคู่ขนานกับเอเชียวีค เพื่อให้ได้ตัวบ่งชี้ว่าไทยควรปรับปรุงหรือพัฒนาการศึกษาในระดับใดจึงจะเจริญได้เท่ากับการศึกษาของมหาวิทยาลัย top ten

ดร.รุ่ง แก้วแดง

การสัมมนาครั้งนี้คงเป็นครั้งสุดท้ายในเรื่องการจัดอันดับมหาวิทยาลัยของเอเชียวีคเพราะได้สะสมองค์ความรู้และสร้างเจตคติในเรื่องนี้เพียงพอแล้ว ในเร็วๆ นี้คงมีการเริ่มต้นโครงการจัดอันดับมหาวิทยาลัยของประเทศไทย เพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษา รู้ว่าใครยืนอยู่ตรงไหนอย่างไร

กำหนดการสัมมนาทางวิชาการ สู่เส้นทางการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย ครั้งที่ 2

เรื่อง

คุณภาพมหาวิทยาลัยไทย : มุมมองจากเอเชียวีค

วันพฤหัสบดี ที่ 20 พฤษภาคม 2542

ณ ห้องกรุงธนบอลรูม ชั้น 3 โรงแรมรอยัลริเวอร์ กรุงเทพมหานคร

08.30 - 09.00 น. ลงทะเบียน

09.00 - 09.10 น. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ เกษม วัฒนชัย ประธานการสัมมนา
กล่าวต้อนรับและเปิดการสัมมนา

09.10 - 09.30 น. นำเสนอการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการจัดอันดับ
มหาวิทยาลัยของประเทศในเอเชีย ปี 2540-2542
โดย รองศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย
รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล ว่องวาณิช
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

09.30 - 11.00 น. การอภิปรายนำ โดย
รองศาสตราจารย์ ดร. นริศ ชัยสูตร
อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร. สิทธิชัย โภไคยอุดม
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
ดร. วิชิต สุรพงษ์ชัย
ประธานกรรมการธนาคารรัตนสิน และ
ประธานอนุกรรมการส่งเสริมการประเมินคุณภาพ
และมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ
นายพงษ์ศักดิ์ พยัคฆวิเชียร
บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชน
Mr. Julian Gearing
ผู้สื่อข่าวนิตยสารเอเชียวีคประจำประเทศไทย

11.00 - 12.15 น. อภิปรายทั่วไป

12.15 - 12.30 น. สรุปผลและปิดการสัมมนา โดย
ดร. รุ่ง แก้วแดง
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

12.30 - 13.30 น. รับประทานอาหารกลางวัน

รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ
สู่เส้นทางการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย ครั้งที่ 2
เรื่อง คุณภาพมหาวิทยาลัย : มุมมองจากเอเชียวีค
ณ ห้องกรุงธนบอลรูม ชั้น 3 โรงแรมรอยัลริเวอร์ กรุงเทพมหานคร
วันพฤหัสบดีที่ 20 พฤษภาคม 2542

วิทยากร

1. ศ.นพ. เกษม	วัฒนชัย	อธิการบดี ม.หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
2. รศ.ดร. นริศ	ชัยสูตร	อธิการบดี ม.ธรรมศาสตร์
3. รศ.ดร. ศิริชัย	โภไคยอุดม	อธิการบดี ม.เทคโนโลยีมหานคร
4. ดร. วิชิต	สุรพงษ์ชัย	ประธานกรรมการธนาคารรัตนสิน
5. นายพงษ์ศักดิ์	พยัคฆวิเชียร	บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชน
6. Mr. Julian	Gearing	ผู้สื่อข่าวนิตยสารเอเชียวีค
7. รศ.ดร. นงลักษณ์	วิรัชชัย	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8. รศ.ดร. สุวิมล	ว่องวาณิช	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิ

9. นายกานต์	บุญศิริ	(แทน ดร. อำนวย สุวรรณคีรี)
10. ดร. ศิริพงษ์	ศรีพิพัฒน์	ข้าราชการบำนาญ
11. ศ.นพ. อดุลย์	วิริยเวชกุล	ข้าราชการบำนาญ
12. น.ส.ชญาพิศ	จันทรัตน์	(แทน นางสาวกัญจนา ศิลปอาชา)

ทบวงมหาวิทยาลัย

สำนักงานปลัดทบวงฯ

13. นายอาณัติ	พงศ์สุวรรณ	(แทน ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผน)
14. นายพิเชษฐ์	อุไรรงค์	สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา
15. น.ส. นารี	มิตรสัมพันธ์ดี	สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา
16. น.ส. นิภาภรณ์	ดีสมโชค	สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยของรัฐ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

17. รศ.ดร. พรชุลี อาชวอำรุง คณะครุศาสตร์
18. ผศ.ดร. สุชาติ ตันธนะเดชา คณะครุศาสตร์
19. รศ.ดร. วราภรณ์ บวรศิริ คณะครุศาสตร์
20. ผศ.ดร. สุกัญญา โฆวิไลกุล คณะครุศาสตร์
21. นางสิริฉันท์ สถิรกุล คณะครุศาสตร์
22. รศ.ดร. สมพงษ์ จิตระดับ คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

23. รศ.ดร. ทนง ภัครัชพันธุ์ รองอธิการบดี
24. ศ. สมเพียร เกษมทรัพย์ รองอธิการบดี
25. นางวราภรณ์ เทพสัมฤทธิ์พร ผู้อำนวยการกองแผนงาน
26. น.ส. พัชนี ลีลาดี หัวหน้างานวิจัยสถาบันฯ
27. รศ. วรวุฒิ ฤกษ์อำนวยโชค ประธานสภาข้าราชการ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

28. ผศ.ดร อรุณศรี ปรีเปรม เลขานุการฝ่ายวิชาการ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

29. ผศ. ประคิณ สุจฉายา ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
30. ผศ. ลัดดา รุ่งวิสัย สภาอาจารย์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

31. น.ส. จารุณี รังศรีแก้ว สถาบันทรัพยากรมนุษย์
32. นายวรภัทร ลัคนทินวงศ์ กรรมการสภาคณาจารย์
33. นายภาณุพงษ์ นิธิประภา วิทยาลัยนวตกรรมอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยนเรศวร

34. รศ.ดร. กาญจนา เงารังษี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
35. ผศ.ดร. ฉันทนา จันทร์บรรจง คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

36. รศ.ดร. เรณา พงษ์เรืองพันธ์ ผู้ช่วยอธิการบดีฯ

มหาวิทยาลัยมหิดล

37. ศ. ม.ร.ว.ชิษณุสรร สวัสดิวัตน์ รองอธิการบดี
38. รศ. ผ่องศรี ศรีมรกต คณะพยาบาลศาสตร์
39. รศ. พักตร์พิมล มหรรณพ รองเลขาธิการสภาคณาจารย์

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

40. นายอาคม กาญจนประโชติ ประธานสภาคณาจารย์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

41. รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
42. ดร. สมสุข ธีระพิจิตร ภาควิชาอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

43. ศ.ดร.ตรึงใจ บูรณสมภพ อธิการบดี
44. ผศ. อัญชัน สวัสดิโอ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

45. ศ.ดร. สมชาย ชูชีพสกุล รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยฯ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

46. รศ. บรรเลง ศรนิล อธิการบดี
47. นายธีรพงษ์ วิริยานนท์ สภาคณาจารย์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

48. ดร. วีรเชษฐ์ ขันเงิน ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
49. น.ส. กลุวดี ทองภูเบศร์ คณะวิทยาศาสตร์
50. นางศศิธร จารุสมบัติ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
51. นายพีรชัย กุลชัย คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

52. รศ.ดร. อนุมงคล ศิริเวทิน ที่ปรึกษาอธิการบดี
53. ศ.ดร. สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ประธานสภาอาจารย์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

54. รศ.ดร. ไทย ทิพย์สุวรรณกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษา

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

55. นายบัญชา พงษ์พานิช รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

56. ผศ.ดร. กฤษณา ไวสำรวจ คณะรัฐศาสตร์
57. ผศ.ดร. ทิพากร พิมพ์พิสุทธิ์ คณะรัฐศาสตร์
58. ผศ.ดร. จงจิตต์ โศภนคณาภรณ์ คณะมนุษยศาสตร์
59. รศ.ดร. เอกชัย เอื้อเฟื้อ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยวิทยาลัยเอกชน

60. นางกมลทิพย์ มณีปุระ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
61. นายอิสมาอีลลุตฟี จะปะกียา อธิการบดีวิทยาลัยอิสลามยะลา
62. น.ส.นัยนันทน์ สุทธิธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต
63. ดร. วินธัย โกกระกูล มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
64. ดร. เชิดพงษ์ สีบุญเรือง มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
65. ดร. ประภาศรี พรหมประกาย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
66. นายอนุชา เรืองพานิช สถาบันเทคโนโลยีรัตนโกสินทร์

67. ดร. ผกาพันธ์ ภูมิจิตร ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกริก

68. ผศ.ดร.นิ่มนวล ศรีจาด ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีปทุม
69. รศ.ดร.สุทธิพันธ์ สุจริตตานนท์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
70. รศ.ดร. โชติ เพชรชื่น รองอธิการบดี ม.อิสเทร์นเอเชีย
71. นายบุญโชติ จันทร์สุพัฒน์ วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
72. ดร. คฑา ชื่นตา วิทยาลัยเทคโนโลยีธนบุรี
73. ดร. หอม คลายานนท์ มหาวิทยาลัยเชนต์จอห์น
74. อ.พรพรรณ วีระปรียากูร มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
75. ดร. พรชัย อรัณยกานนท์ อธิการวิทยาลัยทองสุข
76. น.ส.ธมนวรรณ เลิศพุทธิกุล มหาวิทยาลัยรัชต์ภาคย์
77. ดร. มานิต บุญประเสริฐ มหาวิทยาลัยรังสิต
78. น.ส. สมจันทร์ จินดามณีรัตน์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
79. นายธันว์ กิตติคุปต์ วิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักนายกรัฐมนตรี

80. นางสุวรรณี คำมั่น ผู้อำนวยการกองโครงการสังคม สศช.
81. นางพิมลวรรณ พงษ์สวัสดิ์ ผู้อำนวยการศูนย์หลักสูตรฯ ก.พ.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

82. พ.ต.อ. กมล แก้วสุวรรณ กองบังคับการวิชาการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

กระทรวงกลาโหม

83. พลโท จารุภัทร เรืองสุวรรณ ผู้บัญชาการทหารบกชั้นสูง
84. พ.อ.หญิง ประนอม อ่อนละมัย วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎฯ
85. พ.อ. รศ.ชัยณรงค์ เชิดชู วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎฯ
86. พ.อ.หญิง เรณู ประทุมมณี รอง ผอ.วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
87. นาวาเอกหญิงศิริกาญจน์ เผือกเทศ ผอ.วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ
88. นาวาโทหญิงทัศน์ศรี เสมียนเพชร วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ
89. นาวาตรีหญิงธนพร แย้มสุดา วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ

90. นาวาอากาศเอกทองอินทร์ ศรีสำโรง ผอ. กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
91 นาวาอากาศเอกหญิงกรรณิการณ์ นุตยะสกุล วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ
92 พลอากาศตรี ดร.สมนึก พาลีบัตร์ ผอ. กองการศึกษาโรงเรียนนายเรืออากาศ
93 นาวาอากาศเอก ดร.สมโภชน์ ผิวเหลือง กองการศึกษาโรงเรียนนายเรืออากาศ
94 พ.อ. จิระ เกษเกษม กรมยุทธศึกษาทหาร
95 นาวาเอกจุฑา สุขอารมณ์ โรงเรียนนายเรือ
96 นาวาเอกสุพจน์ คลังวิจิตร โรงเรียนนายเรือ
97 รศ. นาวาเอกมนต์ชัย กาทอง โรงเรียนนายเรือ
98 นาวาโทหญิงกมเลศ อิ่มโอชา โรงเรียนนายเรือ
99 นาวาโทหญิงประอร สุนทรวิภาต โรงเรียนนายเรือ
100. เรือเอกสุรศักดิ์ ปานเกษม โรงเรียนนายเรือ
101. น.ส.จุฬาวลัย สุนทรวิภาต โรงเรียนนายเรือ

กระทรวงมหาดไทย

102. พ.ต.อ.หญิง ยุพิน เนียมแสง วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
103 พ.ต.อ. หญิง อารีย์ ยมกุล วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
104. นางพวงเพชร ตาคชาติ สำนักนโยบายและแผนมหาดไทย

กรุงเทพมหานคร

105. ศ.พิเศษ พญ. ภัทรา กุราทอง ผช.ผอ.วิทยาลัยแพทยศาสตร์ กทม.
106. น.ส.สะอาด โสมะบุตร ผช.ผอ.วิทยาลัยพยาบายเกื้อการุณย์

กระทรวงสาธารณสุข

107. นางนิชดา สารถวัลย์แพศย์ ส.พระบรมราชชนก
108. น.ส. สายหยุด ศิริภาภรณ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
109. นางนฤมล เหล่าโกสิน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี

110. นายวีระชาติ ยุทธธาวิทย์ (แทน ผอ.วิทยาลัยการสาธารณสุข

สิรินธร ขอนแก่น)

111. น.ส.ประนอม อิ่มเอม วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี

112. น.ส. นิภาวรรณ รัตนานนท์ วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

113. น.ส. พงเพ็ญ ไกรนรา วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้าตรัง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

114. นายเลอศักดิ์ ริ้วตระกูลไพบูลย์ ผอ.วิทยาลัยชลประทาน

กระทรวงคมนาคม

115. ร.อ. วินัย เชยศุภเกตุ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี

116. น.ท. สังคม รัตนางกูร ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี

กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

117. น.ส.วราพรรณ มีเฟื่องศาสตร์ (แทน) ศ.ดร.ยงยุทธ ยุทธวงศ์

118. นางกอบแก้ว อัครคุปต์ ผอ.สำนักนโยบายและแผน

สภากาชาดไทย

119. นางเอื้ออารีย์ เจียรมณีโชติชัย (แทน ผอ. วิทยาลัยพยาบาล)

120. น.ส.นิภาวรรณ รัตนานนท์ วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า

121 น.ส. พงเพ็ญ ไกรนรา วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า

122 นางพวงเพชร นาคชาติ สำนักนโยบายและแผน มท.

123 พ.ต.อ.กมล แก้วสุวรรณ

กระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

124 นางวิมลรัตน์ บุญชู (แทน นางจรวยพร ธรณินทร์

125 นายสุเทพ บรรจงจิตร สำนักนโยบายและแผน)

สถาบันราชภัฏ

126 รศ ประวิตร	ชูศิลป์	อธิการบดี ส.ราชภัฏพิบูลสงคราม
127 รศ.หรรษา	ศิวรักษ์	ส.ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
128 ดร. คำนึง	ภูริปริญญา	รองอธิการบดี ส.ราชภัฏจันทรเกษม
129. นายขุนเพชร	ใจปันทา	ส.ราชภัฏมหาสารคาม
130. ดร. สมคิด	ศิลป์ประกอบ	ส.ราชภัฏสวนดุสิต
131. ดร. สจีวรรณ	ทรรพวสุ	ส.ราชภัฏสวนสุนันทา
132. ผศ.ประยูร	ทรงศิลป์	ส.ราชภัฏธนบุรี
133. ผศ. สมผิว	ชื่นตระกูล	ส.ราชภัฏเชียงใหม่
134. ผศ.ดร. สมาน	ฟูแสง	ส.ราชภัฏลำปาง
135. นายไพศาล	กมลฉ่ำ	ส.ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
136. ผศ.ดร. ธวัช	สุทธิกุลสมบัติ	ผู้ช่วยอธิการบดี ส.ราชภัฏสุรินทร์
137. ดร. สุชาติ	ชีวพันธ์	ส.ราชภัฏธนบุรี

กรมอาชีวศึกษา

138. น.ส. สุรภี	จันทร์กระจ่าง	กองแผนงาน
139. นายโชค	อ่อนพรหม	ผอ.สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน
140. นายอธิปไตย	โพนทอง	กองแผนงาน
141. นายวิทวัต	ปัญจมะวัต	กองแผนงาน
142. นายไพฑูรย์	นนทลี	ผอ.วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา
143 นายยุทธนา	วงศ์วีระโยธิน	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

144 นางศิริลักษณ์	มโนรมย์	กองนโยบายและแผน
145 ดร. อารมณ์	จินดาพันธ์	ผู้เชี่ยวชาญ
146 นายวีรวัฒน์	วรรณศิริ	นายกสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาฯ

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

147. ผศ.ดร. นำยุทธ สงค์ธนาพิทักษ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
148. ผศ. จริยา หาสิตพานิชกุล รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
149. นายวัฒนชัย พิมพ์สมาน หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ
150. นายสมประสงค์ ทิมรอยแก้ว กองแผนงาน
151. นายอนันต์ เตียวต๋อย กองแผนงาน
152. นายชัยยุทธ ช่างสาร คณบดีคณะวิทยาศาสตร์
153. ผศ.จันทนา ถิระวัฒน์ คณบดีคณะคหกรรมศาสตร์
154. ผศ. ภาวดี สุรโกมล คณบดีคณะบริหารธุรกิจ
155. ผศ. สมชาย หิรัญกิตติ คณะบริหารธุรกิจ
156. ผศ.ดร.มนวิภา อนันตะเศรษฐกูล คณะศึกษาศาสตร์
157. ผศ.ดร.มัณฑนีย์ เศรษฐภักดี คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
158. นายวีระพงษ์ ครส่ง รองคณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
159. นางสาววลัย โสมานันท์ ผอ.วิทยาเขตบพิตรพิมุข จักรวรรดิ์
160. ผศ. มณี เลิศปัญญานุช ผอ. วิทยาเขตพระนครใต้
161. นายอานนท์ อาจศิริ วิทยาเขตพระนครใต้
162 นายวัชรพงษ์ รักตะสุวรรณ ผช.ผอ. วิทยาเขตจันทบุรี
163. นายชั้น บุตรอ่ำ วิทยาเขตนนทบุรี
164. ผศ. ฉัตรชัย เธียรหิรัญ คณบดีคณะครุศาสตร์

กรมวิชาการ

165. นางอรนุช ธีรทีป (แทน อธิบดีกรมวิชาการ)
166. นางจิตรียา ไชยศรีพรหม สำนักทดสอบทางการศึกษา

กรมสามัญศึกษา

167. นางพิชญ์มณฑน์ ลีกำเนิดไทย หน่วยศึกษานิเทศก์
168. นางสาวจรรยา เฮงตระกูล หน่วยศึกษานิเทศก์

กรมพลศึกษา

169. นายทวนชัย	ลมูลสว่าง	(แทนอธิการบดี)
170. นายสมบัติ	คุรุพันธ์	ผอ. กองแผนงาน

กรมการศาสนา

171. นายมนัส	ภาคภูมิ	ผอ. กองแผนงาน
172. นายวิชัย	ธรรมเจริญ	นักวิชาการศาสนา

มหาวิทยาลัยสงฆ์

173. พระสุธีวรญาณ	จิตฺตโสภโณ	รองอธิการบดี ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
174. พระมหา ดร.ไพฑูรย์	รุจิมิตโต	มหากุฏราชวิทยาลัย
175. นายสาคร	อัฒจักร	นักประชาสัมพันธ์ ศน.
176. น.ส.ไพรวัลย์	พิทักษ์สาลี	นักวิชาการสอบ

สมาคมศิษย์เก่า

177. นายศุภกิจ	ปรีดากรณ์	สมาคมศิษย์เก่านิด้า
178. นายชลิต	ลิมประเวช	นายกสมาคมศิษย์เก่า ม.อัสสัมชัญ
179. นายปพัฒน์	เจริญศักดิ์วิโรจน์	นายกสมาคมศิษย์เก่า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
180. นายพงษ์ศักดิ์	นิ้มเจริญ	อุปนายกสมาคมศิษย์เก่า ม.ขอนแก่น

นายกองค์กรนิสิตนักศึกษา

181. นายกำลาภ	สัจจวโรดม	สภานิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
182. นายกฤติ	หวังวัฒนา	นายกองค์กรบริหารองค์กรนิสิต ม.เกษตรศาสตร์
183. น.ส.ปรียานุช	สว่างเนตร	ประชาสัมพันธ์องค์กรบริหารองค์กรนิสิต ม.เกษตรศาสตร์

184. นายธนากร จึงรุ่งเรืองกิจ อุปนายก อมธ.ฝ่ายกิจการศูนย์รังสิต

185. นายณัฐวุฒิ บัวประทุม องค์กรนักศึกษา ม.ธรรมศาสตร์
186. นายชนัย วรรณะสี มศว. ประสานมิตร

สื่อมวลชน

187. นายสำราญ จันทุมา หนังสือพิมพ์ไทย
188. น.ส.ทิพารัตน์ ชมเกล็ดแก้ว หนังสือพิมพ์สยามรัฐ
199. น.ส. สุนทรี ทวีวิทย์ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ
190. น.ส.หทัยรัตน์ แย้มละออ Asia Week
191. น.ส. คติพร ดลกิจ หนังสือพิมพ์ข่าวสด
192. น.ส. รัศมี มีสุวรรณ หนังสือพิมพ์มติชน
193. นายยุทธนา วงศ์โยธิน หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ
194. นายฐากูร กันภัย หนังสือพิมพ์มหาราษฎร์
195. น.ส. รัชดา ธรณา หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
196. นางนวลวรรณ เพชรดารา Four Wind Inter
197. นายกิตติ เพชรดารา Four Wind Inter
198. น.ส.สุทธิวรรณ ตัญญพาณิช หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
199. นายสมศักดิ์ สุระเสน หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
200. นายสมหมาย ปาริฉัตร์ หนังสือพิมพ์มติชน

ผู้สังเกตุการณ์

201. น.ส. สภัสสร ศรีเกษม British Council
202. น.ส. ดวงกมล อุริสงกัณฑ์ สมัครด่วน
203. น.ส. อรวรรณ คงสุวัฒน์เลิศ สำนักข่าวเนชั่น
204. น.ส. เบญจวรรณ ทิมสุวรรณ นักศึกษา มศว. ประสานมิตร
205. น.ส. อัญญวรรณ เมธีสถาพร นักศึกษา มศว. ประสานมิตร
206. นายสมศักดิ์ เอี่ยวคงศ์ นักศึกษา มศว. ประสานมิตร
207. รศ.ดร. กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ นักศึกษา มศว. ประสานมิตร
208. ผศ. อมรรัตน์ ภิญโญเทพรักษ์ นักศึกษา มศว. ประสานมิตร
209. ผศ. อัมพร แก้วสุวรรณ นักศึกษา มศว. ประสานมิตร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

210. ดร. รุ่ง แก้วแดง เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
211. นายธรรมนูญ วิสัยจร ที่ปรึกษา สกศ.
212. นางวิเชียร สามารถ ที่ปรึกษา สกศ.
213. ดร. สุรศักดิ์ หลาบมาลา ที่ปรึกษา สกศ.
214. นายสมาน ชาติยานนท์ ที่ปรึกษา สกศ.
215. นายสำเร็จ ประเสริฐสุข ผอ. ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา
216. นางยาใจอินทรวิชัย ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยการศึกษา
217. น.ส. นงลักษณ์ พหลเวชช์ นักวิชาการศึกษา
218. นางนิรมล กิตติวิบูลย์นักวิชาการศึกษา
219. น.ส. อรนุช หลิมประเสริฐ นักวิชาการศึกษา
220. นางอรุณี สถานุพงษ์ นักวิชาการศึกษา
221. นายภาณุรัตน์ รัตยาภาส ผู้เชี่ยวชาญ
222. นางวรรณภา เปลี่ยนศรี นักวิชาการศึกษา
223. น.ส. วรัยพร แสงนภาบวร นักวิชาการศึกษา
224. นางสุทธศรี วงษ์สมาน นักวิชาการศึกษา
225. นางประดับ ศุภกิจ นักวิชาการศึกษา
226. น.ส. ศรีไพร ศรีสำราญ นักวิชาการศึกษา
227. นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์ นักวิชาการศึกษา
228. น.ส. สุวิมล เล็กสุขศรี นักวิชาการศึกษา
229. นางพรพิมล เมธิรานันท์ นักวิชาการศึกษา
230. นายอรรถพงศ์ สุขสมนิตย์ นักวิชาการศึกษา
231. นางกนกพร ถนอมกลิ่น นักวิชาการศึกษา
232. น.ส.วัลลภัตน์ ศรีทองสุข นักวิชาการศึกษา
233. นายสวัสดิ์ ภู่ทอง นักวิชาการศึกษา
234. น.ส.นงภัสสร พุ่มมณีกร เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป
235. น.ส. บรรณากรณ์ อมรพรสิน เจ้าพนักงานสถิติ 4
236. นางบุญศรี ทองดารา เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป 6